

BRANA

iNform
uvnitř

01 | 2021

brana.cb.cz

ZAKLÁDÁNÍ NOVÝCH SBORŮ

PRINCIPY ZDRAVÉHO RŮSTU

BRANA

Svět je v pohybu. My také!

PF 2021

Distribuční kanály časopisu:

Spotify

Anchor

www.brana.cb.cz

YouTube

Instagram

facebook

Z OBSAHU

- 4 Slovo**
Deprese a naděje
- 6 Rozhovor**
Karel Prais:
Smích uprostřed bolesti
- 12 Téma**
Zakládání nových sborů
- 19 Inspirace**
O politice s Janem Amosem Komenským:
Uvažme stav věcí veřejných
- 20 Rodina**
Neboj se, červíčku
- 28 Diskuze**
Umění prohrát a odejít

PŘÍŠTĚ

Vnitřní krása

David Novák a kolektiv autorů

TIRÁŽ

BRÁNA, evidenční číslo E 5080
01/2021

Ročník Bratrské rodiny 53, Českobratrské rodiny 78

Vydavatel – Církev bratrská, Soukenická 1193/15,
110 00 Praha 1, IČ 00445215

Vyšlo 3. 1. 2021 – Vychází 10× ročně, cena 46 Kč

Šéfredaktor – Bronislav Matulík – bronislav.matulik@cb.cz

Výkonná redaktorka – Ing. Eva Čejchanová – eva.cejchanova@cb.cz

Redakční rada – Mgr. Kateřina Korábková – Mgr. Radislav Novotný

Mgr. Martin Srb – Bc. et Bc. Pavla Lioliasová – redakce.brana@cb.cz

Editorka a korektorka – Bc. Anna Duchková

Výtvarník – Ondřej Košťák

Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.

Správce webu a sociálních sítí – Bc. Kamila Beranová

Web – brana.cb.cz

Inzerce – inzerce.brana@cb.cz

Tisk – Grafotechna Plus, s.r.o.

Distribuce pro zrakově postižené v elektronické podobě:
szp@scps.diakonie.czPředplatné – u sborových distributorů nebo na adrese
distribuce.brana@cb.cz, tel.: 273 136 629Pro sponzory časopisu – číslo účtu: 1938904339/0800,
(zpráva pro příjemce: Dar pro časopis BRÁNA)Použité fotografie jsou z archivu časopisu BRÁNA,
není-li uvedeno jinak.

Milí čtenáři,

když jsem na začátku prosince 2019
v editoriale pro lednové číslo roku 2020
psala o roku změny a o tom, že Bůh může
říct: „čas se naplnil a odteď to bude jinak,
v něčem jste žili, trvalo to dlouho, ale teď
vás vedu dál“, netušila jsem, jak veliká
pravda to bude. Rok se dvěma dvacítkami

se stal rokem změny tak velké, že není člověka na Zemi, kterého by se
nějakým způsobem nedotkla. Byl to rok, jaký nikdo z nás nepamatuje.
Rok, kdy nám Bůh bral z rukou falešné jistoty, rozbíjel naše železné
košile, škrtal v našich diářích a vedl nás do samoty s Ním.

Ta změna se pořád ještě děje. Ještě pořád za zmínkou o svých
budoucích plánech připojujeme „dá-li Bůh“ – a má to úplně jiný rozměr,
než rámec biblického dovětku, který jsme vyslovovali před rokem.

Za ten rok jsme natvrdo pochopili, že nemáme své plány pod kontrolou.

Dostal se mi do rukou diář, který má šanci, že ať se bude dít cokoli,
vyškrtaný nebude. Na deskách je zlatým krasopísmem vyraženo:
„Jeho plány, moje plány“. Možná to je to, co jsme v samotě komůrek
měli přijmout – moje vůle nic neznamená, moje plány byly tolikrát pře-
psány, že už si žádné nedělám. Moje snaha mít své plány pod kontrolou
vedla jen k pocitu nesmyslnosti tohoto snažení. Jeho plány jsou to,
co se naplní. S jistotou a bez ohledu na cokoli. I tento rok.

Tak vás, milí čtenáři, zveme k tomu, spojit své plány s těmi Božími.
Všechnu svou starost vložit na Něj, protože Jemu na nás záleží.
Svěřit Hospodinu své počínání, aby to byl On, kdo zajistí naše plány.
Třeba jinak, než si představujeme, ale nesrovnatelně lépe, než bychom
to kdy uměli my.

A v počátku nového ročníku časopisu Brána vás zveme také
k novým věcem – ke zrozením a proměnám. V tématu vás do míst
a procesů, ve kterých se rodí nové sbory, povedou ti, kdo si tuto
cestu prošli; k proměně tíhy bolesti a osamění v úsměv a radost vás
zveme v rozhovoru s vůbec prvním českým zdravotním klaunem
Karlem Praisem; příběh je svědectvím o proměně teenagera na hraně
sebevraždy v láskou zahrnuté Boží dítě; a moudrost Komenského má
v sobě potenciál proměny i dnešního světa – a protože „schody se
zametají vždycky shora“, tento nový seriál začínáme politikou.

Prejeme do hloubi vašich životů požehnaný nový rok... a příjemné
a užitečné čtení.

EVA ČEJCHANOVÁ

Izajáš 11,6-9a

DEPRESE A NADĚJE

text PAVEL SVĚTLÍK ilustrace BRÁNA

V době, kdy přemýšlím o vizi Izajáše o smíru mezi šelmami a pokojnými tvory, se kolem mne děje spousta děsivých věcí. Zuří bratrovražedná válka na Náhorním Karabachu. Tisíce lidí, včetně hluboce věřících křesťanů, nasazují svoji kůži na běloruském „Majdanu“. Naše rodina o tom každý den dostává od sestry Světlany čerstvé zprávy s obrázky. Stovky zbitých končí ve vězení. Včera zase zabíjely výstřely extrémního islamisty v blízké Vídni. Též povolební atmosféra v USA je docela tragická. A také současná vlna pandemie covidu moc nepolevuje a bere životy tisíců lidí napříč Evropou i celým světem. Neviditelné viry bojují proti nám a my proti nim.

A už vůbec nemluvím o snadno zapomenutých stovkách dětí i sirotků v utečeneckých táborech na jihu Evropy. Tak blízko nás je mnoho bolestí. Žádný klid a mír tu není. A možná ještě dlouho nebude.

Kde je a kam mřít ona Izajášova idyla shody, smíření, pokoje i vyrovnanosti? Aktuálně řečeno – udržitelnosti vztahů? Všechno je přece tak radikálně jinak. Je prorokova vize jen pohádkový výhled do nedohledné budoucnosti?

Chiliasmus staré i nové církve měl v krizových periodách válek či přírodních pohrom živnou půdu. Ale ani já sám se v něm nedokážu snadno povznést a uklidnit. A v pohledu důvěry najít vzdálenou „hlubinu bezpečnosti“. Vždyť nejedna deprese žije v nás a z nás nemusí rychle zmizet. Ten přítomný boj se „šelmami“ všeho druhu je tak blízko! Jde až pod kůži.

**Vlk bude pobývat s beránkem,
levhart s kůzlem odpočívát...
Nikdo už nebude páchat zlo
a šířit zkázu...**

Tenze probíhají dokonce uvnitř. V mém bytí. A to hned na několika frontách.

1) Celý život prožívám s apoštolem Pavlem jeho výkřik „když chci činit dobré, přidrží se mě zlé... bídný já člověk, kdo mne vysvobodí z těla smrti...?“ Tohle neprožíval apoštol jen před obrácením, jak si mnozí myslí. To byla a je realita našeho křesťanského každodenního zápasu. A my smíme a můžeme hned na počátku nového roku nově slyšet jiné apoštolovo zvolání pro tak

potřebné smíření s Bohem a svým neklidným nitrem. Ono ujištění Ducha svatého: „Jestliže jsme my, Boží nepřátelé (šelmy všeho druhu) byli s Bohem smíření smrtí jeho Syna, tím spíše nás smířením zachrání jeho život...“ (Řím 5,10) Proto už teď máme participovat na Izajášově snu. O pokojném souladu šelem. A odpočívání ve svém nejnuitnějším bytí. Smír v nás. Naše srdce se může zklidnit, upokojit při pohledu na Golgotu i prázdný hrob. Za mne zemřel. A pro mne z mrtvých vstal. Jeho život mne zachraňuje a proměňuje.

2) A Kristův duch hned zasahuje na další frontě. V terénu našich vztahů. To je nsnadná linie – vztahy nás lidí zcela rozdílných založení a povah. Ty nejen milé, ale i nepříjemné a možná nebezpečné a rušivé natury. Jindy podezřele převlečené. Vždyť i my sami jsme mistři převleků v manéži života. Dokonce i toho v církvi. Ježíš sám varuje před zbožnými klauny. Vystupují s prorocstvími, perfektními kázáními. Chtějí usměrnit druhé. Budovat církve, ale podle svého. Jsou mistři, ale uvnitř draví vlci v rouchu ovčím. Tohle Ježíšovo odhalení zdaleka nepatří lidem světa, ale lidu církve staré i současné. *Kriste, zbav nás toho divadla vnějších póz a masek. I zbožnosti levné milosti, co nic nestojí. A vyorej v nás hlubokou brázdu. V pokorném smýšlení, toleranci a smíření ve vztazích. Tu trvalou denní proměnu srdce. „On musí růst, já se menšit, jeho vliv přibývat, můj ustupovat“.* Tak bychom měli na počátku roku s chvěním prosit. A tu se přestaneme bát sami sebe nebo jeden

druhého. A též toho všeho neznámého, co je před námi v budoucnosti. Lidí jiné barvy pleti, lidí bez domova nebo na útěku. Spíše se o to neznámé budeme zajímat. Objevovat v tom přítomné Boží království. Budme jako děti. Ony si hrají. A sahají dokonce obrazně i do díry zmije či baziliščího doupěte. To jsou nebezpečné hmaty a směry. Ale vykročíme s odvahou a pokorou vůči tomu neznámému, možná vůči lidem vyznávajícím jiné hodnoty a -ismy.

3) Ještě jednu oblast a frontu bojů mně blízkou chci zmínit. Apoštol Pavel hovoří v Řím. 8,19–22 o zápase stvoření. I zde je nejedna bitva. Celé tvorstvo sténá a pracuje k porodu, k vysvobození, k plnému smíření. Environmentální krizi si mnozí křesťané vůbec nepřipouští. A když ano, tak jen jaksi mimoděk. Prostě si s tím nevíme rady. Je tu však realita tajících ledovců a razantní úbytek hmyzu, zejména motýlů. A jiné vážné věci. Vůči těmhle zprávám jsme však již docela otrlí a lhostejní. „Po nás potopa“. I já se s tím vlastně jen seznamuji a vyrovnávám celý život. A hledám i zde s mnohými tenzemi a pochybnostmi svůj úkol. Jak žít uprostřed současného světa? Aby ten obraz Izajášův nebyl tak daleko. Aby vize o smíření mezi lidmi i přírodou nebyla jen neuskutečnitelným snem. Něco až v nejisté budoucnosti. Ale naopak, aby to vstupovalo do našeho všedního putování. A Kristu oddaného, poslušného života.

Pomocí v hledání odpovědi se nám, mně i mé ženě, kromě studia Písma a modlitby nedávno stala jedna kniha, vlastně zápisník. Deník amerického lékaře Edgara Bermána (Se Schweitzerem v Africe, Vyšehrad 1999). Ten strávil u Alberta Schweitzera celý jeden rok aktivního pobytu jako chirurg v Lambaréné. Působivá líčení vznikla na základě faktických rozhovorů, sepsaných do poznámek deníku autora s tímto mužem. Jedna věc vám vynikne nad jiné. Opravil jsem si svůj pohled. Africký lékař dr. Schweitzer měl navzdory tvrdé kritice tehdejších církví zřetelné doprovázení Kristova ducha. Více, než se nám na první pohled může zdát. Nově můžeme nad knihou pochopit, co

znamená moudrost k životu s Bohem v nesmířeném světě. Ve světě plném duchů a šelem. Co znamená služba Kristu v ponížení. Co to je v praxi nést tíhu dne (Mt 20,12). A mít podobu izajášovského dítěte hrajícího si nad skrytí jedovaté zmije. Tahle otázka mě nově zasáhla. Co je přesvědčivá služba křesťanů v dnešním světě? Je to především v kázáních proklamované a vyznáváné „Pane, Pane?“ Není to někdy jen stavění „základu na písku“? Co je to denní srůstání s Kristem, se základem? Kde je v současných církvích to potřebné „ztrácení sama sebe“, jak o něm mluvil Ježíš? Pro lékaře Schweitzera to byl zapadlý kout v Gabunu. Ale „každý máme to své Lambaréné“. Tak odpověděl laskavě i odmítavě dívce, která mu napsala. Chtěla mu přijet do Gabunu pomoci. Tento Boží sluha se všeobjímající úctou k životu měl hluboké Kristovo smýšlení i jednání. To nám vyniklo z této skvělé knihy. A tak navzdory jemu vytýkané herezi slova (Dějiny bádání o životě Ježíšově 1910) nepodléhal Schweitzer všeobecnému sektářství života. Odmítán etablovanými

evropskými církvemi byl až do konce svého žití velmi blízko Kristu. Ve vsí nezajištěnosti žil v zapadlém koutě Afriky ztracený a nalezený život. Vřele doporučuji číst tento deník. Usnadnil i nám lépe se orientovat v pochybnostech o smyslu našeho bytí. V zápase o poslušnost a denní následování Ježíšova příkladu.

Já i ty smíme být na počátku nového roku Božím dítětem z Izajášova snu. Uprostřed šelem a všech protikladů nesmířeného a naopak velmi rozjitřeného světa. Jako lidé smíření s Bohem, se sebou, s druhými i celým stvořením – environmentem.

Betlémské dítě, Kristus trpící na kříži, ale i Zmrtvýchvstalý Vítěz – Ježíš je to dítě. Ano v nás. A pak skrze nás – Boží děti v tomto světě. Deprese ustupuje. Svítá nové ráno. Říše Mesiáše. Mocná naděje zapouští z Boží milosti své kořeny i v našich srdcích. Království Boží je v tobě i ve mně. V Kristu je mezi námi. Již přítomné v tomto světě. Jako ochutnávka toho, co přijde zítra. A pak v plnosti času. Jak o tom mluvil Izajáš.

PAVEL SVĚTLÍK (1950)

Kazatel a ekolog. Na přelomu tisíciletí inicioval spolu s manželkou Radkou a přáteli vznik české pobočky A Rocha. K zálibám Pavla patří vedení dětí k přírodě.

Vlk bude pobývat s beránkem, levhart s kůzlem odpočívat. Tele a lvíče i žirny dobytce budou spolu a malý hoch je bude vodit. Kráva se bude popásat s medvědicí, jejich mláďata budou odpočívat spolu, lev jako dobytce bude žrát slámu. Kojenec si bude hrát nad děrou zmije, bazilišku do doupěte sáhne ručkou odstavené dítě. Nikdo už nebude páchat zlo a šířit zkázu... Izajáš 11,6–9a

Tento text ve mně vyvolal vzpomínku z dětství. V pokojíčku jsme měli obrázek s chlapcem v bílé košilce a kolem něj ovce, krávy, ale také šelma – vlk a lev. Vše v jakési pohodě. Zvláštní výjev mne již jako malého kluka uklidňoval. Po této vzpomínce mě však v současnosti přepadla směsice naděje i deprese. Mezi těmito dvěma póly totiž osciluje naše myšlení. I to moje. Ve sborové kavárně po bohoslužbě sice slyším ve svých pochybnostech i od vážených bratrů: „To si nesmíš připouštět k tělu.“ Nebo jinak „To stejně nezměníš...“ Ale, ale...

SMÍCH UPROSTŘED BOLESTI

ptala se EVA ČEJCHANOVÁ foto ARCHIV KARLA PRAISE

Třicet let v práci potkává nemocné děti a osamělé stařečky a stařenky, ale na tváři má pořád široký úsměv. Jeho posláním je přinášet ho tam, kde je ho málo. O radostech i smutku zdravotního klauna vypráví Karel Prais.

Jak jste se dostal k profesi zdravotního klauna? Byl jsem na vojně v Ružomberku na Slovensku, kde jsem četl článek o tom, že v Americe jsou klauni, kteří hrají v nemocnicích. Zaujalo mě to. V té době jsem se věnoval pantomimě i klaunskému oboru, tak jsem se rozhodl, že bych po vojně chtěl něco podobného realizovat u nás. Poprvé jsem s představou takové práce zaklepal na ředitelnu nemocnice v Ostravě v roce 1992, pár měsíců po návratu z vojny. Pan ředitel řekl, že to zkusíme – a zkusili jsme to. Za dva roky to bude třicet let, co tu práci dělám.

Pantomima je dost specifický druh umění. Co vás k ní táhlo?

Nemám umělecké školy, šel jsem vlastní cestou, chodil jsem do amatérského divadelního souboru. Věnoval jsem se divadlu a pantomimě a bavilo mě to. Můj bratr dělal různé trampské výpravy. Jednou jsem s ním jel a během cesty vlakem jsme vymysleli pantomimickou etudu pro večerní program. To bylo poprvé, kdy jsem si pantomimu zkusil – a nadchlo mě to. Později jsem navštěvoval různé kurzy, workshopy, prostě všechno, co bylo dostupné. Obnášelo to i hodně cestování.

Na základní škole jste nebyl třídním klaunem?

Byl. Ne že bych dělal opičky za zády kantora, ale kamarádství a humor byly pro mě komunikační prostředky, takže jsem sice nepatřil k nejlepším žákům, ale oblíbený jsem byl. Asi se počítalo i to, že jsem v té době hodně sportoval – reprezentoval jsem třídu ve fotbalu, volejbalu a sportovní gymnastice a byl jsem na tom pohybově dobře.

Jste křesťan. Kdy se uprostřed humoru a grimas objevil Bůh?

K víře mě rodiče vedli od dětství, vyrůstal jsem v katolické rodině a víru nejdřív přijímal skrze ně. Zhruba v patnácti letech pak přišlo mé osobní rozhodnutí ohledně víry.

Víra vás od té doby provází každý den. Jak vypadá běžný den zdravotního klauna?

Je to tak, snažím se své dny odevzdávat Bohu. A běžný den? Kdy jdeme do které nemocnice, je předem domluvené. Dnes v ČR působí kolem devadesáti zdravotních klaunů, v našem ostravském týmu je jich jedenáct. Do nemocnice přicházíme na většinu projektů ve dvojici. Každý měsíc je plánovací uzávěrka pro příští měsíc, do té doby nabídnou své termíny, ve kterých mohou pro projekt Zdravotní klaun pracovat, a koordinátor seřadí časy jednotlivých klaunů. Týden před začátkem měsíce pak dostaneme plán, kdy v které nemocnici hrajeme – konkrétní oddělení a konkrétní dny. Třeba v Ostravě – pondělí hematologie, úterý pediatrie, středa ambulance. Vychází to zhruba na tři hodiny na místě. Ostravský tým hraje v deseti nemocnicích a ve třech domovech pro seniory.

Jak taková klauniáda probíhá?

Přijdeme v domluvený čas na oddělení a v sesterně dostaneme vymezení prostoru, ve kterém se můžeme pohybovat. Protože na některých pokojích spí děti po operacích, někde se po operaci nesmí smát, aby si nepotrhaly stehy, někde řadí viry... V nemocnici si sami určují, kdy to bude pacientům přínosem. My pak jdeme po oddělení z pokoje do pokoje, od lůžka k lůžku. Teď už většinou prosklenými dveřmi vidíme dovnitř, ale dřív jsme zařukali a nevěděli jsme, jestli uvnitř je kluk nebo holka, jestli má dva roky nebo osmnáct, jestli tam poskakuje nebo trpí. Vždycky se zeptáme, jestli můžeme dál, to je v kodexu zdravotního klauna mezi pravidly, jak vstupovat do pokoje.

V týmu je podstatná osobní připravenost jednotlivých klaunů – někdo je žongler, někdo kouzelník,

muzikant, někdo umí z podnětů na místě složit smysluplnou a vtipnou písničku. Velkou část klauniády tvoří improvizace – vzniká při vstupu do pokoje, kdy se do hry zapojí třeba dveře, o kterých jsme nevěděli, že se budou samy otevírat. A pak jsou předem připravené klaunské postupy (rutiny), které nám pomáhají získat čas, abychom se zorientovali.

V nemocnicích vystupujete pod jménem „doktor Dudel“. Jaká je vaše osobní připravenost?

Ano, v nemocnicích máme svá „lékařská“ jména a pod nimi chodíme „na vizitu“ v kostýmech z lékařského prostředí, takže v lékařských pláštích, ale s klaunskými proprietami – na první pohled je jasné, že jsme klauni. Moje silná stránka je improvizace, z klaunských dovedností umím žonglovat a nějaké kouzelnické triky.

Mluvíte o potřebě času ke zorientování se při vstupu do pokoje. Potřebujete získat čas i na zpracování toho utrpení, se kterým se tam potkáte?

Někdy ano. Jsem v oboru dlouhou dobu, takže už jsem se naučil některé věci přijímat a zpracovávat velmi rychle. Ale některé situace jsou hodně těžké, mnohdy je to tak na hraně, že si říkám: Co tady budeme dělat?

Nakolik je to po těch letech pro vás práce, kterou jste schopni dělat jako profesionál bez ohledu na své vlastní emoce, a nakolik jste to srdcem a duší vy, kdo se tam rozdává?

Když jsem začínal, tak jsem jen dával. A pak jsem přišel domů, jako bych složil vagon uhlí. Až později se člověk naučí i čerpat – z rozhovorů s dětmi, s jejich rodiči, z průběhu léčby, kdy vidíme, že se situace posouvá k lepšímu, prostě z radosti z práce... Aby mě dneska něco semlelo, buď by to musela být zvlášť těžká situace, nebo by to muselo mít osobní podtext.

Co dobrý zdravotní klaun bezpodmínečně musí mít, a co naopak mít nesmí?

Důležitá je velká empatie – máme jen pár vteřin na to, abychom vyhodnotili, co je vhodné, a co ne. Tu mít musí. Ale je nutné umět oddělit ty dvě role – teď jsem klaun, táta jsem doma. Měli jsme v týmu maminku, která měla slzy v očích, když viděla utrpení dětí stejně starých, →

KAREL PRAIS (1968)

Byl prvním klaunem v České republice, který docházel do nemocnic hrát dětem. Dvacet let pracuje pro organizaci Zdravotní klaun, točí pro Českou televizi pořad Draci v hrnci a pro televizi Noe katechetický program Ovečky. Přes dvacet let vymýšlí interaktivní výstavy a projekty pro děti, věnuje se také rodinné firmě Báječná kola. Je vedoucím Klaunského divadla MIMO, spolupracuje s Vysokou školou báňskou na tvorbě výukových pomůcek. S ženou Janou mají 4 děti a 9 vnoučat.

jaké měla doma. Ale to je špatně, děti pak začnou plakat taky. Tu rodičovskou úzkost pro nemocné děti musíme nechat za dveřmi. Člověk si uvědomí, jak jsme křehcí. A další, co klaun nesmí mít, je strach, protože ten neschová. Pokud si klaun nevěří, nemůže to dobře dopadnout. Zvláště starší děti je potřeba velmi rychle zaujmout, jinak hned dají najevo, že jste trapní. (úsměv)

Jak se to dělá, nechat rodičovství za dveřmi? Jde tuto zónu „vypnout“ nebo se k tomu klaun dopracuje postupným otupěním?

Určitě bych to ne nazval otupěním, to by také zdravotního klauna mělo vyřadit z této práce. Umět, jak říkáte, vypnout patří k naší práci. Totéž musí zvládat lékaři, když jim při nějakém zákroku zemře dítě; hasiči, kteří tahají popálené děti z ohně... Každého to zasáhne, nejsme bezcitní, spousta věcí nás zasáhne. Ale v tu chvíli to musíme ustát. Později pak máme možnost supervize – konzultace s psychologem. Pravidelné supervize nám hodně pomáhají. Někdy naše osobní situace vyústí v to, že nejsme schopni na nějakou dobu svou práci dělat.

Stalo se vám to?

Měl jsem těžší období. Zvládl jsem to do té míry, že jsem dokázal v nemocnicích hrát, ale byl jsem připraven práci přerušit, kdyby to nešlo. Souviselo to s tím, že naší pětítýdenní vnučce diagnostikovali leukémii. V sedmém týdnu života měla první chemoterapii. Bylo pro mě nesmírně těžké chodit na onkologická oddělení, když jsem věděl, že vnučka v Brně na jednom leží.

Co dělá smutný klaun?

To je situace, kterou popsal František Kožík v Největším z Pierotů. Je tam scéna, kdy přijde muž k lékaři s tím, jak je mu těžko. A lékař mu povídá: „Jděte tady do cirkusu, tam mají skvělého klauna.“ A muž odpoví: „Ten klaun jsem já.“ Je hrana, za kterou už nejde pracovat jako klaun.

Jak vám v situacích, kdy se neubráníte projekci a bolest vás zasahuje osobně, pomáhá vaše víra?

Víra je v těchto situacích velká výhoda. Spoustu věcí mohu odevzdat Bohu. Už když vcházím do pokoje, tak v modlitbě prosím o pomoc. Třeba jednou, dva dny po Silvestru, jsem vešel do jednoho pokoje na oddělení popálenin – byli tam tři kluci popálení od zábavní pyrotechniky. Přišli o prsty, měli rány v obličeji, jednomu byly ze zafačované hlavy vidět jen oči. Zrovna tam byla střelná modlitba potřeba. Protože už jsme v tom pokoji byli. Nemusíme být za každou cenu vtipní – ne vždycky se to podaří, ale nesmíme tam být nepatřičně. Naším úkolem je přinést tam užitek – kus světla.

UŽ KDYŽ VCHÁZÍM DO POKOJE, TAK V MODLITĚ PROSÍM O POMOC.

Jde to vždycky?

Někdy je to hodně těžké. Jednou nám sestřička na JIP povídá: „Jdete jak na zavalanou, tahle rodina prožívá velkou tragédii – kluci se topili v řece, jeden zemřel a druhý je na tom hodně špatně.“ A strčila nás dovnitř. Rodiče byli v černém. Nemůžeme „plakat s plačícími“, naše mise je zpříjemnit tu chvíli dětem i rodičům, jak jen to jde. A pak je třeba dál je nést v myšlenkách a osobně se za ně modlit. To pro ně mohu udělat, i když to nevědí. Ale v obou zmíněných případech se podařilo, že to byl požehnaný čas – děti i rodiče se dokázali zasmát, radovat a na chvíli zapomenout na svoje trápení.

To musí být z vaší strany neskutečný energetický výdaj. Kde to doberete, abyste měli sílu jít do dalšího pokoje?

Na chvíli to jde odložit. Pak přijdu domů a sdílím tu tíhu s manželkou. Úplně

odložit to nejde. Takže si nosíte práci domů... Ve sdílení a v modlitbách za jednotlivé rodiny určitě. Těch případů je hodně. Někdy poznáme, že se to nevyvíjí dobře – vidíme děti v časových odstupech a je znát, když chřadnou. A na stolečku mají fotky, na kterých jsou ještě bezstarostné a v plné síle. To je pak těžké. Ale funguje to i naopak. V Opavě jsme měli chlapce, se kterým jsme prožívali radost z každého pohybu. Hrával fotbal, ale já jsem ho znal jenom jako ležícího. Něco jsme dělali s molitanovým nosem, a když byl během naší čtvrté návštěvy schopen pohnout prsty, tak to byla velká radost. Sestřičky klauniády sledují, protože s dětmi hrajeme hry a někdy přímo během nich dojde k viditelnému posunu.

Nechdíte jen po pokojích, jedním z vašich projektů je NOS – doprovázíte děti Na Operační Sál...

V sedm hodin ráno přicházím na oddělení a s dětmi jsem celou dobu před operací – jedu s nimi výtahem, pak dlouhou chodbou a předávám je až přede dveřmi sálu. Tam končím. Někdy je ještě stihnu, když se na dospívacím pokoji probouzí, protože se ten den věnuji ještě dalším dětem. Pak máme projekt pro mentálně postižené děti – formou představení. Další je Cirkus Paciento, specifický je v tom, že do zařízení chodíme denně po celý týden a učíme děti nebo i dospělé klaunským dovednostem – čtyři dny trénují a pátý den mají vystoupení pro personál a své blízké. Klauni jsou tam s nimi. A jezdili jsme hrát i pro děti do uprchlických táborů.

Denně plníte Ježíšova slova:

„Když jsem byl nemocný, navštívili jste mě.“ Co to pro vás znamená?

Je to pro mě hodně silné. Vnímám, že můžeme rozdávat radost. Ale naplňujeme i Slovo „plačte s plačícími“ – třeba když se za dítětem zavřou dveře operačního sálu, a maminka se sesype. Jsme tam s ní. Už ne jako klauni, ale jako pomoc. Doprovodíme ji na pokoj, aby nebloudila, nabídneme kávu...

Celou dobu tu mluvíme o dětech, ale zmínil jste i pečovatelské domy pro seniory.

Ano, za ty jsem obzvlášť vděčný. Jsou tam velmi silné příběhy, které mě hodně obohacují. Možnost být s těmito lidmi je velká věc. Třeba v hospici, kde průměrná doba pobytu jsou tři měsíce. S někým se tam seznámím a netuším, jestli tam příště ještě bude. Je to příležitost zamyslet se nad stářím.

V čem je to diametrálně jiné než v nemocnici?

Předně – musel jsem projít školením, abych tam mohl pracovat. Protože práce se seniory prostě je jiná. I zážitky. Na jednom pokoji si s námi zazpívala paní – poprvé od smrti manžela před dvaceti lety. Na druhém pokoji byli dva muži, z nichž jeden vůbec nereagoval. Odehráli jsme to

s tím druhým, a když jsme odcházeli, tak kolegyně toho letargického pána pohladila a řekla: „My zase přijdeme.“ A jemu začaly téct slzy jako hrachy. Otevřelo se nějaké jeho vnitřní vězení. A pak jsme šli po chodbě a slyšíme: „Tady je ten můj tanečník!“ Byla tam jedna z babiček, které jsem vyzval k tanci při klaunské návštěvě pár týdnů předtím. Ráda přijala pozvání na další taneček – i když to bylo na chodbě a bez hudby – a pak jsem jí nabídl rámě, že ji doprovodím do jídelny, kam směřovala. Ale ušli jsme tři kroky a ona se mě pustila. „Já vás musím doprovodit, mě to učili v tanečních,“ povídám. A ona na to: „Ale já se nechci dostat do řečí.“ A to všechno bylo za jeden den. Ty příběhy jsou hodně silné.

Jak vaše působení v domovech pro seniory a v hospicích ovlivňuje vědomí blízké smrti?

Hodně. Uvědomuji si pomíjivost života, vnímám to pro sebe jako velkou školu, že jsem blízko lidem, kteří jsou na konci svého života nebo umírají. Ale také vnímám, že umírání není beznaděj.

Jednou jsme přišli do domova a sestřička povídá: „Nezapomeňte paní Helence pochválit vlasy, dnes u ní byl kadeřník.“ Helenka byla nadšená. Řekli jsme jí, že ji příště, až bude mít novou ondulaci, někam vezmeme. Ale když jsme byli před budovou, došli jsme s kolegyní k názoru, že tady se na příště nehraje a jestli ji chceme někam vzít, tak dneska. Domluvili jsme to s vedením a jeli jsme s ní do cukrárny, s klaunským autem – my jako klauni a ona. Byla to pro ni velká radost, ze které čerpala několik týdnů. Když jsme přijeli příště, už tam nebyla.

Je klaun na dovolené smutný, když být veselý je jeho práce?

Asi ne, aspoň moje žena si to nemyslí. Říká, že to mám zvláště pořešené, protože jsem čistá duše a bývám smutný málokdy. (smích) Hodně se spolu smějeme. Dovolené trávíme hodně aktivně, jezdíme na kolech, ale potřebujeme si i jen tak odpočívat, což se nám daří hodně u moře. Jsme také rádi s našimi dětmi a vnoučaty, pro které děláme tábory, vozíme je na výlety... Ale protože máme ještě rodinný podnik – s manželkou, dětmi a dalšími lidmi provozujeme Klaunské divadlo, Báječná kola, obří hlavolamy, takže jsme schopní vytvořit na městských slavnostech, pro školy a školky různé programy – jsme spolu vlastně i v práci a na smutek není čas.

Jste klaunem skoro třicet let. Co vám za tu dobu udělalo největší radost?

Ta radost je trvalá. Pořád mě drží. Jsem v práci, která mě baví, hraji si, raduji se. (úsměv) Z amatérské záliby to přešlo do smysluplné profesní činnosti. Jsem moc rád, že jsem součástí celého toho projektu a že mohu být v nemocnici. Jsem za tuhle práci opravdově vděčný. Naplňuje mě. Je to dar od Boha.

■
Celý rozhovor najdete na brana.cb.cz

ZAKLÁDÁNÍ NOVÝCH SBORŮ

text KOLEKTIV AUTORŮ foto GATEPHOTO a ARCHIV

Začalo to tak, že v roce 1880 byla založena naše církev. V Praze byl jeden sbor, který našel své místo v Soukenické. O devět let později se rozdělil a polovina členů šla budovat sbor na Vinohrady. Pět let na to Vinohradští propustili čtyřicet dva členů, aby šli misionářit za řeku Vltavu, a tak vznikl sbor složený většinou z dělníků a pradlen na Smíchově. Dovedeme si to představit dnes? Ale můžeme, když nám půjde o lásku ke Kristu a záchranu ztracených existencí...

ZAKLÁDAT SBORY JE CHYBA, KDYŽ...

text TOMÁŠ KOLMAN

Dřív, než se mi nadpisem článku podaří znejistit členy odboru a vyprávěním ze života Kocourkovských urazit všechny zakladatele sborů...

Zakládat sbory je nezbytnost

Růst většiny sborů má svůj strop. Můžeme být nadšení z počtu lidí na našich bohoslužbách, ale skutečností je, že jich nejspíš nikdy nebude dvojnásobek... či pětinasobek. Stropy se posouvají těžko.

Lidí, kteří neznají Krista, je ovšem mnohem víc než pětinasobek. Výsledek rovnice je prostý – bez nových sborů to vážně nepůjde. Moc bych si přál, aby toto vydání Brány inspirovalo desítky dalších lidí se do vzniku nových sborů zapojit.

Po čtyřech letech, kdy vedu novou stanici v Opavě, ale začínám přemýšlet, jestli jsme zakládání sborů nevzali za špatný konec. Nejen že bych vám teď dokázal fundovaně přednášet o tom, jak se sbor zakládat nemá – přešlapů máme bohatou sbírku, moje pochybnost jde hlouběji.

Zakládat sbory je chyba, když...

„Jednoho dne po ránu se sešli všichni kocourkovští pantatíci a začali stavět (školu)! Ale považte, jak chytře! Začali rovnou od střechy. Stavěli, stavěli, ale střecha nechtěla v té výšce držet. Pořád jim padala. Postavili ji tedy na zemi, však to nějak dopadne!“¹

V knize Skutků se o zakládání sborů nedočtete nic, apoštolové se totiž žádný sbor založit nesnažili. Jejich služba vedla ke vzniku mnoha sborů, jenže ne na základě snahy o založení sboru.

Pojďte se se mnou projít po historii vzniku prvních sborů, je to zajímavý příběh.

Dřív, než Petr stihl mluvit s Janem a Jakubem o nevhodnějším modelu pro sbor v Jeruzalémě, už měli 3 000 členů (Skutky 2).

Filipova služba v Samaří přivedla zástupy lidí ke Kristu, je ale zřejmé, že Filip žádný plán na založení sboru neměl (Skutky 8).

Saul šel několik dní po svém obrácení kázat do synagogy (Skutky 9). Jako by snad v Damašku sbor

neměli a místo práce na jeho založení bylo smyslnější jít sloužit na bohoslužby Židů.

Za vznikem prvního společenství mezi pohany (Skutky 10) nestála promyšlená vize apoštolů, ale překvapivé Boží povolání Petra jít ke Kornéliovi.

A v Antiochii (Skutky 11) dokonce vzniklo společenství, aniž by tam byl jakýkoli pověřený vedoucí.

Příběh prvních sborů je nádherný a stále stejný. Za žádným z nich nestojí snaha založit sbor, ale lidé, kteří zvěštovali evangelium druhým. Oni nezakládali sbory, oni zvěštovali Krista a sbory se rodily jako společenství těch, kdo Krista přijali. První sbory nebyly zakládány, rodily se z misie. A v misijní službě apoštola Pavla tento příběh pokračoval dál v nezměněné podobě.

A tak přemyslím, jestli při zakládání sborů dnes nezačínáme od střechy. Těžké střechy.

Zakládat sbory je chyba, když...

„Když byla střecha hotová, začali přistavovat zdi. Jenže cihly samy nechtěly pod střechu naskákat. Ti nejsilnější museli střechu nadzvednout, a ostatní stavěli zeď pod ní. Dlouho však střechu nemohli ani ti nejsilnější udržet! Drželi ji stále níž a níž a zeď pod ní byla jen nízka. Řekli si, k čemu vysoká škola, žáci v ní stejně mají sedět!“

Se slovem sbor je potíž – po staletích fungování církve už máme vybroušenou představu, co to slovo znamená a má znamenat. Krásnou a funkční představu, která nám ale při zakládání sborů překáží. Sbor musí mít bohoslužby, proto potřebujeme budovu nebo alespoň místnost ke scházení, a kazatele a chválicí skupinku. Budeme se snažit, aby naše bohoslužby byly moderní a dynamické a přitáhly nové lidi. Zvlášť chvály, na těch si musíme dát záležet. Někdy brzy rozběhneme i mládež či dorost a samozřejmě nedělní školu, protože bez nich sbor není kompletní.

Když řeknete „založit sbor“, velká většina lidí si představí právě tohle a ve výsledku se většina týmů zakládajících sbory bude pokoušet tohle vybudovat. →

**TOMÁŠ
KOLMAN
(1983)**

Kazatel stanice Elim v Opavě, která vznikla před čtyřmi lety a dnes funguje jako běžný sbor – žel i díky Bohu, tedy jak ve které oblasti. S manželkou Michaelou na podzim přivítali třetího syna.

1 www.jablko.cz/Pohadky/Pohadky/pohad_8.htm

A v tom je ta chyba. Vybudujeme nádhernou střechu, ale sedřeme se ve snaze udržet ji ve vzduchu.

Apoštolové to měli jednodušší. Oni ještě neměli povinnost představu, jak má vypadat život církve, takže se do ní nemuseli vlézt. Místo vytváření bohoslužeb proto Pavel mohl vstupovat právě do synagog a zvěstovat Krista tam. Mohl chodit diskutovat na trhy. Věřící se mohli scházet v domácnostech anebo ve sloupořadí i bez kláves a dopředu připraveného kázání a hlavně bez pocitu, že jejich „sborového“ životu něco schází. Bez střechy nezůstali, ono by to nebylo dobře, ale objevila se až ve chvíli, kdy zdi už stály. My takový luxus nemáme – jdeme založit sbor a to přece znamená všechny výše uvedené prvky.

Jenže vybudovat takto definovaný sbor stojí obrovské množství lidské síly. Tuhle teorii teď už známe i z vlastní zkušenosti. Varovali mě zkušenější a já málo naslouchal. Začít bohoslužbami je chyba. I když se vám to totiž podaří a máte dokonale připravený program, k naplnění hlavního záměru jste se (moc) nepřiblížili. Máte krásné bohoslužby, jenže teď je musíte udržet a pravidelnost v malém počtu lidí je vysoce vyčerpávající.

Skrývá se v tom půvabný paradox. Na začátku stála touha získat nevěřící lidi pro Krista, na konci je program, který naplňuje potřeby křesťanů, jež už dávno byly naplňovány v mateřském sboru. Přiznejme si to, někdy bohoslužby stojí na začátku prostě proto, že tak má sbor vypadat, ne proto, že by představovaly nejlepší způsob misie.

Zakládat sbor je chyba, když začneme od střechy. Je chyba střechu nemít, ale začít musíme u zdí. Cihly samy pod střechu nenaskáčou. A pokud většinu svých sil a času investujeme do udržení střechy, kdo cihly donese? Pojdme místo zakládání sborů zakládat „záchranné stanice“, které budou mít svobodu uvažovat o svém fungování jinak. Naším týmům to dá svobodu investovat svůj čas a energii do budování vztahů a vytváření příležitostí pro sdílení evangelia – na budování zdí. Být spolu u Písma, na modlitbách a ve chválách se jim určitě podaří i bez bohoslužeb. Často ale s bohoslužbami nenajdou prostor na misi. Dejme jim svobodu se k bohoslužbám propracovat. Oni je budou potřebovat, pro dlouhodobý zdravý život sboru jsou zásadní, nikoliv však pro jejich vznik.

Zakládat sbory kvůli sborům je chyba, když...

„Když tak byli dlouhá léta bez školy, napadlo jednoho toho nejchytřejšího z nich, že by si přece jen tu školu měli znovu postavit, ne pro sebe, ale pro jiné z ostatních vesnic a měst, aby se mohli učit kocourkovským chytrostem.“

Když jsem se poprvé setkal s tvrzením, že smyslem evangelizace je přinášet Bohu slávu, vzepřel jsem se mu. Jde přece o lidi! A ano, jde. Zjišťuju, že ale opravdu až na druhém místě. Minimálně za vznikem prvních sborů stála vyšší primární motivace než sbory a lidé. →

Kořeny zakládání sborů

TOMÁŠ GRULICH, kazatel stanice CB Network Praha
pod sborem CB v Praze 4, Jižní Město

Jsem vděčný za kořeny Církve bratrské, i když ne všechno z naší historie je veselé čtení. Když studujeme počátky naší církve bez idealizace, vidíme vedle sebe vzácné hodnoty promíšené s nezralými projevy, osobními spory či zákonitvím. Vědomí

nedokonalosti mladé církve však dává o to víc vyniknout pozitivním hodnotám evangelia, předávaným prvními osobnostmi rodící se Svobodné církve reformované (budoucí CB). Mezi základní hodnoty, které lze vysledovat od počátků naší církve, bych zařadil především tyto tři:

- důraz na osobní víru
- důraz na společenství víry
- důraz na lokální i celorepublikovou službu evangelia

Tyto tři oblasti asi nevyjadřují celý duchovní odkaz zakladatelů naší církve, přesto mám za to, že právě ony tvoří zásadní osu. Každá z těchto hodnot je velmi důležitá, snad ještě cennější je však jejich vzájemná kombinace. Pro vznikající církev byl zásadní důraz na osobní vztah s Bohem skrze nové narození, potvrzený ovocem života. Osobní živá víra však nikdy neměla být individualistická, ale propojená s druhými do společenství sboru. Místní sbor byl chápán jako základní Boží nástroj pro duchovní růst a šíření evangelia. Sám o sobě však neměl být konečným cílem a už vůbec ne uzavřený sám do sebe. Od počátku jsme tak sdíleli základní hodnotu osobního i společného evangelizačního poslání a navíc vědomí, že Boží království nekončí hranicemi jednoho sboru, ale přesahuje nás na další místa naší země i za její hranice.

Své původní hodnoty reflektujeme asi nejvíc v působení Aloise Adlofa, který měl bezesporu nejsilnější formativní vliv na předávání zmiňovaných hodnot. Jeho služba ale mohla vyrůst právě jen proto, že jej podporoval někdo další. Duchovně, lidsky i finančně ho podporovala skupina zahraničních misionářů sloužících po desetiletí v naší zemi. Bylo to několik manželských párů zpoza oceánu, které navzdory mnoha osobním obětem sdílely v naší zemi evangelium a předávaly jeho hodnoty. Skrze tyto lidi, jejich zralost a zkušenost získávala rodící se Svobodná církev reformovaná určitý nadhled nad lokálními spory a vědomí celonárodního poslání. Misionáři předávali a zrcadlili důležitost podpory a spolupráce přes hranice regionů, států i dílčích rozdílných pohledů. Až do první světové války jsme byli personálně, finančně i modlitebně podporováni ze zahraničí.

Vznikající Svobodná církev reformovaná tak díky tomuto vlivu a finanční podpoře z vnějšku kontinuálně investovala do nových

míst. Nárůst počtu nových sborů je zřejmý především v letech 1889–1905. Na konci roku 1905 měla naše církev už 23 sborů a 60 stanic; vedle první skupiny 12 kazatelů měla 5 evangelistů a 12 kolportérů Biblí a duchovní literatury. Další období včetně agonie první světové války už přineslo pochopitelné zpomalení. Na konci první republiky měla přesto naše církev už 31 českých sborů, 2 slovenské, jeden na Zakarpatské Ukrajině a jeden ve Vídni. Těchto 35 sborů podporovalo 179 stanic. Těsně před novými církevními zákony komunistického režimu spravovala budoucí CB v Československu 39 sborů a více jak 200 stanic.

Vlivem 2. světové války a následné čtyřicetileté totality bylo zakládání sborů násilně přerušeno. Je zajímavé, že komunistický tlak na církev se zaměřoval hlavně na zamezení růstu počtu sborů, resp. na redukci jejich počtu. Jako by komunisté tušili, že síla církve nespočívá pouze v počtu věřících, ale v místních sborech. Statut sboru a tím i možnost mít svého kazatele ztratilo najednou 11 sborů a zřizování dalších bylo na dlouho potlačeno. Velkou pomocí byl pro naši církev systém stanic, pod které se dalo schovat mnoho aktivit včetně skrytého zakládání nových sborů. Celé dvě generace však byly od přímého zakládání sborů násilně odtrženy. Na některých místech i přes tlak režimu vznikala nová společenství, jinde naopak dlouhodobé stanice skomíraly či zanikly.

Po roce 1989 došlo v CB k velkým otřesům. Konec 80. let a začátek svobody byl provázen větším počtem nových obrácení z nevěřícího prostředí a začátek 90. let ještě více. Na mnoha místech se však nepodařilo nové lidi do stávajících společenství integrovat. Vlivem teologických, generačních a dalších rozdílů se mnoho sborů štěpilo. Podle mé osobní statistiky prošlo 20 z tehdejších 39 českých sborů rozdělením provázeným odchody celých skupin z CB.

Přes tento bolestný vývoj se na začátku 90. let Církev bratrská vrací ke svým kořenům a znovu se do zakládání nových sborů pouští. V první fázi devadesátých let jsou ustanovovány sbory, které vznikly v době totality, ale nemohly být oficiálně samostatné. Zhruba od roku 1995 se pak začíná objevovat nová generace sborů. Někde bývá za založením sboru pořád ještě vnitřní napětí, ale oddělující

se skupiny už zůstávají v jedné církvi. Čím dál víc však nové sbory vznikají záměrným vysláním misijních skupin z mateřského sboru nebo růstem starších či relativně nových stanic. Znovu u toho často bývají zahraniční misionáři. Od roku 1995 se počet sborů CB v ČR zdvojnásobil z původních 39 na současných 79 sborů a zakládají se další. Za tuto dobu počet členů CB narostl zhruba o 2 600 lidí. CB má stále kolem 80 stanic. Některé z nich mají spíše charakter domácí

skupinky či místního malého shromáždění, ale zhruba dvě desítky se připravují na to stát se v budoucnu samostatnými sbory.

Jak jsem psal v úvodu, jsem vděčný za hodnoty, na kterých CB vznikala. Je zřejmé, že i po 140 letech na nás mají svůj vliv. Jsem však přesvědčen, že ve všech třech základních hodnotách potřebujeme obnovu. Důrazy na živou osobní víru, společenství víry a společné poslání přesahující hranice sboru tvoří naši původní identitu, kterou je třeba znovu objevovat. Vznikli jsme jen proto, že někdo jiný přijal misijní poslání a investoval

svůj život do malé oblasti Rakouska-Uherska. Někdo rozpoznal Boží povolání v mladém chronicky nemocném Aloisi Adlofovi a roky se za něj modlil, podporoval ho, vyslal ho studovat do zahraničí a pak ho doprovázel ve službě. Někdo byl natolik „bláznivý pro Krista“, že i do vaší oblasti začal kolportovat Bible a duchovní literaturu, a přes pronásledování úřadů začal organizovat domácí bohoslužby, stanice a sbory. Zadarmo jsme dostali, zadarmo dávejme.

Kéž by Bůh obnovoval původní hodnoty naší církve právě včetně vysílání služebníků a investice do nových míst. Ne všichni budou zakladateli nových sborů, to jistě ani není cílem. Cílem však je, abychom všichni byli součástí Božího příběhu, který nás i naše sborové společenství převyšuje. Někdo do tohoto příběhu vstoupí podporou nových služebníků, někdo skrze modlitební službu za místa a lidi i mimo své sborové společenství a někdo další podporou českých zahraničních misionářů. Věřím však, že i v budoucnosti to stále bude i skrze zakládání nových společenství. A doufám, že to v příštích letech nebudou jen ojedinělé případy, ale desítky nových misijních komunit, stanic a sborů. Zároveň doufám, že stejně jako jsme my přijímali pomoc ze zahraničí, porosteme i ve službě evangelia lidem jiných národů žijících v naší zemi nebo kdekoli ve světě. ■

„V životě mi nejde o nic víc, než abych dokončil svůj běh a službu, kterou jsem přijal od Pána Ježíše: abych byl svědkem evangelia o Boží milosti,“ píše ve Skutcích 20,24 můj oblíbenec Pavel. Jeho motivace stála na poznání Ježíše – Pána. On mě povolal a dal cíl mým snahám i mému životu. On je největším důvodem mé misijní služby. Nepochopíte mě špatně, neobrácené lidi nesl na srdci silněji než kdokoliv z nás, nebo byste snad mohli říct: „Přál bych si sám být zavržen od Krista ve prospěch svých bratrů, svých

tělesných příbuzných, Izraelitů?“ (Římanům 9,3–4a) Ale Kristus jako jeho Pán stál nad tím. A troufám si předpokládat, že to byl sdílený rys všech apoštolů. To láska a oddanost jejich Pánu, Příteli, Spasiteli je uvedla do pohybu. Ona dala zrod misii a misie potom sborům.

Tedy – byla by obrovská chyba zavrhnout zakládání sborů. Pokud to ale chceme dělat správně, pojďme ze začátku na sbory zapomenout, kvůli Kristu zvěstovat evangelium a umožnit sborům, ať se zrodí z misie. ■

Třetí sbor v Ostravě zakládalo dvanáct členů

RAZ, DVA ... TROJKA

text JAKUB MRÁZEK, vikář foto ARCHIV CB OSTRAVA-TROJKA

Začátkem roku 2015 přišly do mého života tři nečekané impulzy. Prvním byl rozhovor s kazatelem Petrem Dvořáčkem, ze kterého ve mně zůstal pocit, že v mém srdci cosi silně rezonuje. Co to bylo, jsem si uvědomil o čtyři měsíce později, když jsem si v dubnové Bráně přečetl Petrův článek „Vykročit z kruhu“. Druhým byl můj rozhovor se stávajícím starším Trojky Terryem Englishem, kterého jsem tehdy preventivně varoval před jakýmkoli myšlenkami na založení nového sboru. A nakonec třetí byl rozhovor s bratrem Danem Hurtou, který mi pomohl odstranit poslední záklopku v mé mysli, která mi bránila vidět, že Boží cesty mohou vést jinudy, než kudy mi to přijde „rozumné“ a „bezpečné“. Co Bůh dokázal změnit ve mně za tři týdny bylo překvapením nejen pro mne samotného, ale i pro mé okolí... Díky Bohu za inspirativní a Duchem vedené lidi kolem nás.

Prvním místem, kde jsme začali o založení nového sboru mluvit, bylo staršovstvo, později pak i sbor. Probíhala i širší komunikace v seniorátu. Myšlenka to byla téměř pro všechny překvapivá, ale přesto se setkávala i s jasnou podporou řady duchovních osobností v našem okolí. Sbor, ve kterém jsem vyrostl, ale takový krok nečekal. Zakládání nových sborů a jeho místo v dynamice církve nebylo téma, o kterém by se kdy mluvilo. Řada lidí tento krok podporovala, převládala však nejistota „co si o tom myslet“, případně obavy z rozdělení sboru či odchodu velké části členů, pro některé to bylo principiálně špatně. Mateřství mého rodného sboru tak bylo nečekané, protože ho nikdo neplánoval ani o něm nerozvažoval. Někdy nás Bůh nečekaně staví do nových rolí, musíme se s nimi poprat, přiučit se. V církvi potřebujeme mateřské sbory, a i Trojka se tomu bude muset jednou naučit.

V cestě založení nového sboru nám velmi pomohla inspirace skrze kurzy zakládání sborů M4, kterých se účastnil zakládající tým, ale také osobní kontakty se sbory, které měly již podobné zkušenosti. Díky za jejich službu!

Trojku zakládalo 12 členů mateřského sboru, později se z různých důvodů připojilo dalších pět. Společná cesta s mateřským sborem trvala necelé tři roky, dokud se Trojka nestala samostatným sborem, stále ale k sobě máme blízko. Byl to čas, který nám dal šanci vidět velmi dynamické události počátku nového sboru už s jistým odstupem. Vzpomínám si, jak nás cca po roce a půl od založení Trojky navštívili při jedné z příležitostí bratři a sestry z mateřského sboru a zjistili, že většinu těch, kteří jsou součástí Trojky, neznají...: „Teď už vidíme, proč bylo dobré založit nový sbor“. Těšíme se na Čtyřku, Pětku..., ať už si ji Pán založí skrze nás, nebo někoho dalšího. ■

Bez pomoci mateřského sboru by to nešlo

SBOR METRO OLMOUC

text **BEDŘICH SMOLA**, kazatel foto **ARCHIV CB METRO OLMOUC**

Když před 15 lety vznikal Maják ve Vsetíně, od začátku jsme chtěli v zakládání sborů pokračovat. Po čtyřech letech fungování se objevilo v našem okolí několik mladých lidí, kteří měli podobnou představu a byli ochotní se kvůli ní i přestěhovat. Několik z nich mělo vztah k Olomouci, a tak jsme se rozhodli, že by to mohlo být tam. V roce 2011 se přestěhovalo 8 lidí do Olomouce s touhou založit tam další sbor.

Na papíře to vypadalo velice jednoduché, ale realita byla úplně jiná. Prvních pět let bylo asi pro všechny obrovskou zkouškou víry a odhodlání. Z původních osmi lidí jsou v dnešním týmu jenom tři. Nikdo nečekal, jak těžké je, přestěhovat se do města, ve kterém nevyrostal a nežil. Nemáte žádné kořeny, spolužáky ze školy, dlouholeté kolegy v práci nebo sousedy, které znáte 20 let. Neznáte dokonce pořádně ani město, v němž bydlíte. Trvalo to asi pět let, než se z počáteční skupinky stal tým o dvaceti lidech. Setkávali jsme se po kavárnách, hospodách, divadlech, klubech. Vystřídali jsme asi osm různých míst. Velmi důležité v té době bylo právě spojení s Majákem jako mateřským sborem. Lidé ze Vsetína mnoho let všemožnými způsoby vypomáhali Metru v Olomouci a bez nich by pravděpodobně Metro nepřežilo.

Na druhou stranu zakládat nový sbor na zelené louce nabízelo nepřehledné množství nových možností. Možnost zbavit se veškeré tradice, znovu a pro novou generaci promyslet smysl víry. Zjistit, jaké jsou skutečné otázky, kteří si nevěřící lidé kladou, ne jenom předpokládat. Vyjít mezi ně, neočekávat, že sami přijdou

mezi nás, protože není kam přijít. Mít čas skutečně s lidmi být, protože nemusíme udržovat pravidelné církevní programy. Bylo to skvělé období svobody a experimentování.

Po pěti letech se situace změnila. V týmu bylo víc než 20 lidí, což je obecně udávané číslo, s nímž by se vůbec mělo začínat, lidé se zabydleli, vybudovali vztahy a další lidé se přidali. Najednou se všem lépe dýchalo a věci se děly tak nějak jednodušeji. Objevili jsme způsoby, jak sloužit lidem kolem sebe. Mnoho lidí si prošlo novým hledáním a pochopením víry v Ježíše ve svém životě – a to se stalo zdrojem služby jak lidem nevěřícím, tak těm, kteří hledají hlubší pochopení své víry.

Co jsme se naučili? Mnoho věcí, například, že nestačí vědět, co nechceme, musíme vědět, co chceme. Že je dobré věřit tomu, co říkají průzkumy, například že je potřeba začít aspoň s 20 lidmi a že tím nejdůležitějším není veřejná bohoslužba. Že ne všichni

lidé to myslí stejně vážně, ale že není nic lepšího, než mít kolem sebe přátele, se kterými můžeme žít v církvi. A mnoho dalšího.

Dnes Metro tvoří asi 50 dospělých a 20 dětí a většina jsou mladé rodiny. Také se nám podařilo rozvinout službu pro vysokoškolské studenty na olomoucké univerzitě. Jsme Bohu velmi vděční, že na začátku byli odvážní lidé, kteří udělali krok do neznáma, i za podporu, kterou jsme měli a stále máme od Majáku. Jsem si docela jist, že kdyby bylo na začátku jasné, jak složité to bude, nikdo by do toho nešel. Na druhou stranu ale zároveň není nikdo, kdo by toho litoval, protože nás to všechny změnilo a umožnilo nám to poznat Ježíše mnohem lépe než předtím. ■ →

Bůh se přiznal k našim modlitbám

OD STANICE KE SBORU: CB V ČELÁKOVICÍCH

text JAN LUHAN foto ARCHIV CB ČELÁKOVICE

Kazatelská stanice Církve bratrské (původně Jednoty českobratrské) v Čelákovicích byla založena v neděli dne 17. března 1929. Do současné doby se uchoval sešit s rukopisnými zápisy o prvním shromáždění, kterého se zúčastnilo asi 60–70 lidí – někteří z Čelákovic a okolí, ale většina byli mladí lidé z mateřského sboru

v Praze-Žižkově. Již předtím se shromažďoval kruh věřících a sympatizantů nejprve v domě kováře Emila Jecha v Toušeni, poté v domku zlatníka Josefa Moce a jeho manželky v Čelákovicích.

Od r. 1929 působí Církev bratrská v Čelákovicích nepřetržitě až dosud. Po smrti manželů Mocových jsme museli hledat nové místo na scházení. Od roku 1976 do června 1988 se Církev bratrská scházela v modlitebně CČSH v Husově sboru v Čelákovicích. V roce 1986 se podařilo zakoupit domek čp. 288 ve Vašátkově ul. v Čelákovicích, umístěný v centru města nad parkem. V letech 1986–1988 jsme ho převážně svépomocí přestavěli na modlitebnu. Zde se konaly bohoslužby až do října 2018.

Od počátku do r. 1987 patřila kazatelská stanice v Čelákovicích organizačně pod sbor v Praze 3 – Žižkov, pak do konce roku 2008 pod sbor v Praze 9 – Horních Počernicích (původně rovněž stanice CB Praha-Žižkov). V roce 2007 byla čelákovická stanice

prohlášena Radou Církve bratrské samostatnou kazatelskou stanicí a od 1. 1. 2009 byl ustaven samostatný Sbor Církve bratrské v Čelákovicích.

Naše osamostatnění nebylo nijak „bojovné“, osamostatňovali jsme se s požehnáním ze strany mateřského sboru v Horních Počernicích – i když je třeba říci, že bratři starší měli obavy, zda a jak to sami zvládneme. Tak jsme s odvahou a očekávaným pomoci shůry vyšli.

A odpověď shůry přišla. Od vzniku samostatného sboru pro-

žívá společenství CB v Čelákovicích zjevný početní nárůst. V současné době má sbor už 66 plnoprávných členů (oproti 32 členům v době jeho osamostatnění).

Nový sborový dům

S růstem sboru se ukazovala v narůstající míře omezení daná velikostí, uspořádáním a technickým stavem budovy modlitebny (které jsme říkali dosti přilehavě „dvougaráž“). Sbor proto po intenzivním hledání co nejlepšího řešení koupil v roce 2011 pozemek s domem naproti nádraží v Čelákovicích. Dlouho a nesnadně jsme se rozhodovali, zda dát přednost rekonstrukci původní vilky,

nebo její demolici a vybudování nového kostela. Nakonec nám Pán Bůh dodal odvahy a zvítězila druhá varianta. Svépomocí jsme rok bourali původní objekt, zažili při společné práci spoustu leg-race a ušetřili dost peněz. Od r. 2015 do podzimu 2018 jsme budovali nový multifunkční sborový dům, a to podle projektu arch. Ladislava Lábuse. Realizaci stavby jsme svěřili členovi našeho sboru br. Vasylovi Čejpešovi, který má malou stavební firmu. Šlo o krok velké důvěry – z obou stran – ale podařilo se. Pán Bůh se přiznal k našim modlitbám a 20. října 2018 byl slavnostně otevřen nový sborový dům (nebo kostel, modlitebna – ještě jsme se úplně neshodli, jak budově máme říkat).

Náklady na stavbu samotnou se vyšplhaly až ke 29 milionům korun. Kdybychom to věděli na začátku, určitě bychom neměli odvalu se do toho pustit. Boží moudrost a milost se projeví i v tom, že se některé věci dovíme až později.

Peníze na koupi i stavbu byly získávány z vlastních ušetřených prostředků sboru, z darů, sbírek a půjček od členů, přátel i od církevních a spřátelených subjektů. Zorganizovali jsme také několik úspěšných benefičních akcí, díky kterým se o nás dovědělo hodně lidí v církvi, ve městě i odjinud. Záměrně jsme neusilovali o dotace na stavbu od města, státu či z fondů Evropské unie. Přesto tuto finanční zátěž díky velkému Božímú požehnání zvládáme, v současnosti nám zbývá splatit „jenom“ kolem deseti milionů korun.

Současnost – jaký sbor je a jak žije

Především je třeba říci, že všechno to dobré a nadějně, co v poslední době ve sboru prožíváme, je v první řadě velká Boží milost, ne naše zásluha. A to není jen zbožná fráze, ale holá skutečnost. Co tedy náš sbor charakterizuje? V první řadě mě napadá:

– **Otevřenost** – vzájemná i navenek. Lidé se většinou nestydí a nebojí mluvit spolu i o velmi citlivých problémech, neúspěších, psychických i jiných nemocech a prosit o modlitby. Otevřenost napříč generacemi podporujeme například společným začátkem mládeže a biblické hodiny. Snažíme se také o to, aby si do našeho kostela zvykli chodit i lidé z města. Kostel je otevřen i přes týden a před vchodem je tabule, která zve k návštěvě a prohlídce. A lidé občas chodí. Dokud nám to nepřerušil koronavirus, pořádali jsme ve spolupráci s městem ve sborových prostorách KLUS – Klub seniorů (název KLUS jsme s laskavým svolením „ukradli“ v Bystrém). A k návštěvám zvou i výstavy výtvarného umění, koncerty atd.

– **Odvaha** pustit se i do nových, nevyzkoušených řešení, nebát se improvizovat. V tomto směru nás „otestoval“ už na jaře zákaz bohoslužeb – již od první neděle, kdy byl vyhlášen, jsme přešli na online vysílání, jehož technická kvalita se postupně vylepšovala. Byli jsme asi také jedni z prvních, kdo pořádali online Večeři Páně – kazatel nebo vikář ji vede ze sboru, ostatní se zúčastňují ze svých domovů.

– **Přátelství** – pěstujeme ho přes hranice generací. Sborové obecenství zůstává otevřené i pro ty, kdo z něj v minulosti

z jakýchkoli důvodů odešli. Většina z nich se čas od času ve sboru objevuje.

– **Rodinný typ:** Čelákovice jsou a programově chtějí být sborem „rodinného typu“. Jako v každé rodině i u nás nejsou děti na okraji, ale v centru dění. Slovíčko pro děti na začátku shromáždění není jen „přívazek“, ale důležitá integrální součást bohoslužby, na kterou obvykle tematicky navazuje i obsah kázání.

Uvědomujeme si, že to, že máme ve sboru hodně dětí, dorostenců i mládežníků, není samozřejmost – my pamětníci si vzpomínáme na doby, kdy nám děti ve sboru zcela chyběly. A za to, že je tu máme, jsme Pánu Bohu moc vděční.

– **Kuriozita – Právníci:** nedovedu si vysvětlit, čím to je, ale koncentrace právníků v našem sboru připomíná koncentraci soli v Mrtvém moři (věřím, že bez těch následků pro život v něm!). Také proto náš sbor hostil už dvakrát setkání spolku Křesťanští právníci.

Osobní vzpomínka na závěr

Do Čelákovic jsem se přiženil před padesáti lety, v roce 1971. Společenství ve sboru bylo maličké, ale velmi přátelské a otevřené. Vzpomínám na několik milých starších sester – modlitebních bojovnic. Jsem přesvědčen, že požehnání, které jsme o mnoho let později začali prožívat, má souvislost s jejich vytrvalými modlitbami.

Také vzpomínám na starého obětavého bratra Emila Latislava. Jednou jsem si v jeho přítomnosti pustil „pusu na špacír“ a vyjádřil jsem obavu, že ta čelákovická stanice brzo vymře. Ten mi dal! „Když bude Pán Bůh chtít, tak vůbec nevymře, ale rozkvetne!“ Kolikrát jsem si na jeho „prorocká“ slova vděčně vzpomněl! ■ →

ZDRAVÝ ORGANISMUS RODÍ NOVÉ POTOMKY

DAVID NOVÁK, předseda Rady CB

Jeden ze způsobů, jak se pokoušíme vysvětlit různé pojmy, je skrze přirovnání. Toto platí i o církvi, která je v Písmu přirovnávána k Boží stavbě, k lidskému tělu, k tělu Kristovu, k rodině, nevěstě atd. Většina těchto i dalších přirovnání se týká něčeho živého, proto jedním z dalších přirovnání je církev jako organismus, byť přímo tento termín v Bibli použit není. Zůstaneme-li u obrazu organismu, pak charakteristikou zdravého organismu je, že má schopnost se množit. Každý organismus se pohybuje ve fázi narození, dospívání, vrcholu, stárnutí a smrti. Aby nezahynul, musí se množit neboli rodit potomky. Mám za to, že podobný princip platí i u církve. Každá církev se potřebuje obnovovat nebo jinak řečeno neustále reformovat. Má neměnný základ a poslání, ale formy se musí měnit tím, jak se mění výzvy doby. Jedna z možností, jak se zdravý organismus, který se jmenuje církev, může projevit, je skrze porod dalšího sboru nebo sborů. Jakkoli jsem si vědom nej-různějších úskalí zakládání nových sborů (nakonec každý porod v sobě nese rizika a bolí), pokusím se popsat důvody, proč zakládání sborů a stanic má smysl. V druhé části ukážu na možné porodní nebo po-porodní bolesti.

Nový sbor je podobný novostavbě. Někdy je snadnější stavět na zelené louce, než opravovat starý dům. I proto lze nové začátky využít k nastavení a formulování určitých oblastí sborové práce nově. Při založení nového sboru či stanice je mnoho věcí a oblastí služby nových, vše je dobrodružství, obyčejně ti, kteří odchází, jsou plni elánu a energie. Nové sbory mají jako svoji prioritu misi. Toto se časem, žel, vytrácí, naše přirozená inklinace zakřivovat se do sebe je silná, ale na počátku toto bývá priorita, což nové společenství oživuje. Protože jsou nová společenství většinou menší, je někdy snazší pozvat nové lidi a to především ty, kdo preferují neformální a osobní prostředí. V nových sborech, především na začátku, bývá mnoho lidí motivovaných do služby, což je skvělý vklad. Často se nové sbory zakládají kolem nějaké osobnosti nebo osobností. Ti mají přirozené sklony k vedení a je třeba dodat, že mnohokrát se jedná o skutečně obdarované lidi. Charisma ale automaticky nedává legitimitu. Proto je potřeba, aby časem byli vedoucí i potvrzeni. Když odchází z mateřského sboru skupina lidí, mnohokrát se uvolní prostor

pro ty, kdo nebyli až tak vidět. Najednou zjišťujeme, že se jedná o velmi obdarované sestry a bratry, kteří jsou schopni se velmi dobře zapojit do sborové práce vysílajícího sboru.

Z výše popsaného to může vypadat, že založení sboru je pohoda. Jenže opak je pravdou. Jako každý krok novým směrem v sobě zakládání sborů nese nároky a rizika. Zmíním pár základních. Nové sbory se z různých důvodů skládají spíše (ne pouze) z mladých lidí a rodin s malými dětmi. Tato jedno-generačnost v sobě nese nebezpečí někdy jednostranných důrazů v aplikaci Písma na různé životní peripetie, ale i na představy,

jak by měl vypadat sbor a církev. Nové sbory mohou přitahovat církevní turisty, kteří nikde nevydrží, dále lidi všelijak zraněné, nespokojené, kteří si ale svoje problémy nesou do jakéhokoli společenství. Sbor díky těmto lidem roste, ale časem tato realita může zapříčinit problémy jak teologické, tak vztahové. Nové sbory se mohou

místo misijního zaměření postupně stát místem pro nespokojené členy jiných sborů. Sbor sice roste, ale postupně zapomíná, že smyslem zakládání nových sborů není tunelování sborů stávajících a poskytování lepšího „duchovního servisu“. Často v nových sborech není mládež, dorost a někdy ani děti, což může být těžké pro děti těch, kdo sbor zakládají, protože nemají křesťanské kamarády. Dále platí, že když je vás málo, stačí pár nespokojenců a máte zavařeno na velké problémy. Malý sbor či skupina někdy připomíná vratkou kánoi. Dobře se kormidluje, rychle reaguje na měnící se situaci, ale snadno se může převrátit.

Tolik pár myšlenek k zakládání sborů. Naší motivací, proč sbory zakládat, nemůže být především vypočítavost – tedy že si vypočteme, co je jednodušší cesta, a tou půjdeme. Navíc zakládání sborů a stanic jednodušší cesta není. Jisté ale je, že kdyby naši otcové nové stanice a sbory nezakládali, v Praze by doposud byla jen Soukenická, v Brně Kounicova, na Slezsku Hrádek, na Ostravsku pak sbor na ul. 28. října atd. Jenže naši otcové po vzoru první církve sbory a stanice zakládali a my na tuto tradici navazujeme. Nejedná se zázračnou metodu, ale o jednu z cest, jak naplnit to, co by mělo být vlastní zdravému organismu. Rodit další potomky, i když to bolí...

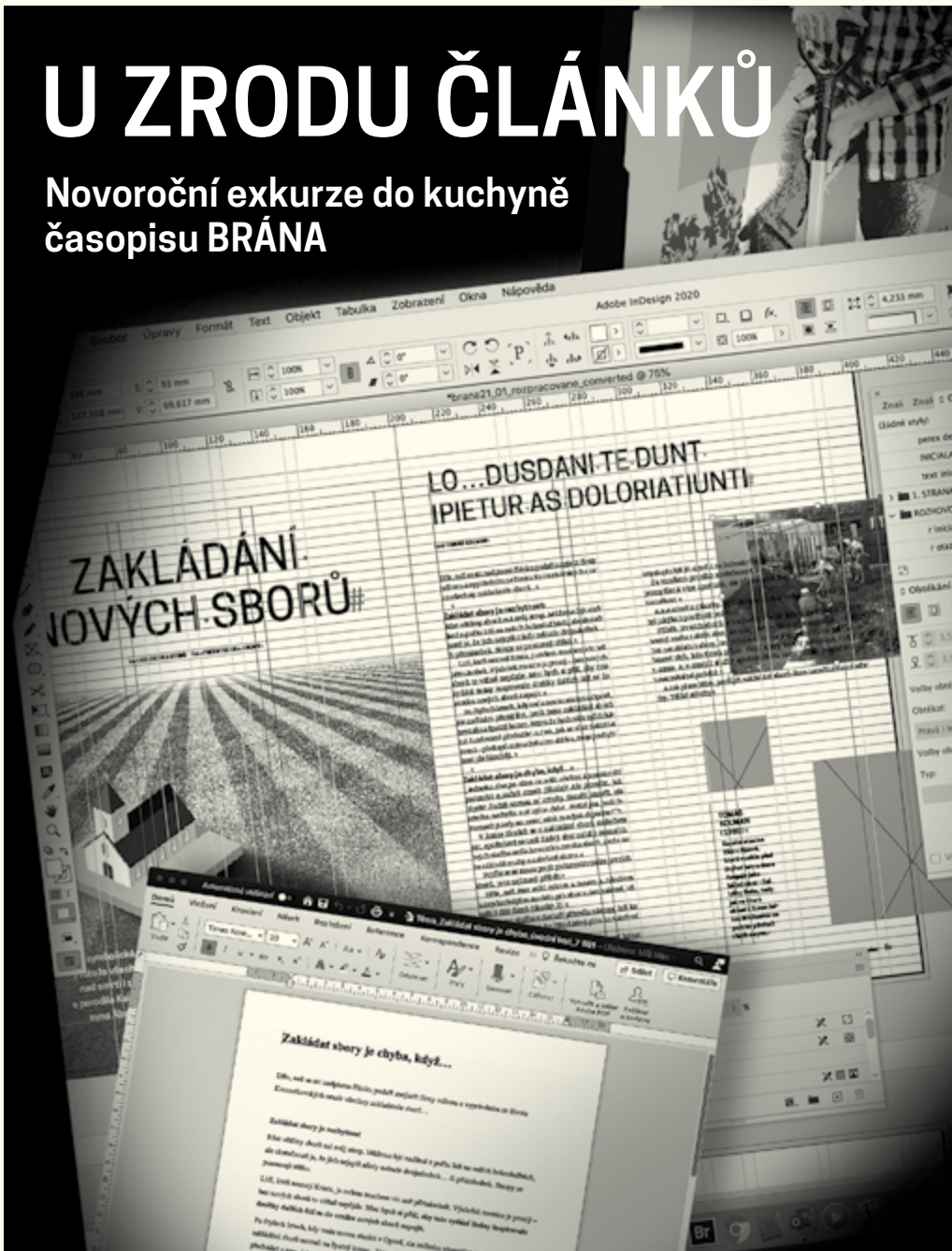

80 let života naplněného službou

11. listopadu zemřel kazatel
Andrej Beňa, rozloučení se konalo
ve Sboru Církve bratrské
v Horních Počernicích v kruhu rodiny

U ZRODU ČLÁNKŮ

Novoroční exkurze do kuchyně
časopisu BRÁNA

BULLETIN
CÍRKVE BRATRSKÉ

inform

01 | 2021

VZPOMÍNKA NA KAZATELE ANDREJE BEŇU

Andrej Beňa se narodil 3. listopadu 1940 ve východoslovenské vesničce Mokroluh nedaleko Bardějova. Jeho rodina se živila řemeslem, dědeček byl houslař a tatínek tesař. Oba jeho rodiče byli upřímně věřící křesťané, původně každý z jiné tradice – tatínek z luterské, maminka z katolické, ale oba se nechali oslovit Jednotou českobratrskou, kde zakotvili. Své děti pak vychovávali v duchu křesťanské lásky nejen k bratrům a sestrám svého vyznání, ale i ke katolíkům, evangelíkům, pravoslavným, nevěřícím a Romům.

Andrejova rodina byla velmi početná. Sám coby nejstarší z devíti dětí později často rád vyprávěl, jak se se sourozenci měli co ohánět, aby mamince pomohli s náročným úkolem rodinu uživit. Jak mohli, chodili do lesa sbírat, co se dalo – houby, lesní plody, dřevo. Odtud pramenil jeho celoživotní vztah k lesu a ke sbírání darů přírody, ale také silná vnímavost k potřebným, opomenutým a ke všem, kdo trpí nedostatkem.

Své dětství a mládí prožil v prešovském sboru, kde se s rodinou jednou měsíčně zúčastňoval sborového života. Přes týden a ostatní neděle se scházeli v Mokroluhu a v Bardějově. Největší vliv na jeho myšlení a rozhodování v praktickém i duchovním životě měli rodiče, zvláště tatínek, ale také bratři kazatelé Miroslav Cvrček, Ľudovít Fazekaš a František Ciesar.

Po ukončení osmileté školy studoval na gymnáziu v Bardějově, kde v roce 1958 maturoval. V té době prožil na biblickém kurzu ve Velké Lhotě na Valašsku obrácení a vědomé rozhodnutí následovat Pána Ježíše. Na

Valašsko se pak velmi rád vracel. Tato zkušenost v něm zanechala lásku jak k tamní krajině, tak k lidem, k nimž ho vázaly hezké vzpomínky na mládí.

Po maturitě nastoupil na Vysokou školu zemědělskou do Nitry, ale ve druhém ročníku studia ze školy odešel a v rámci tehdejšího náboru nastoupil do Nové hutě Klementa Gottwalda na Ostravsku. Zde začí-

nal znovu od začátku, nejprve jako skladník, potom zámečnicko-svářeč. Ostrava byla jeho druhým domovem. Působili zde kazatelé Jan Urban a Karel Toušek a Andrej velice rád navštěvoval shromáždění Církve bratrské. Záhy byl pověřen vedením dorostu a později mládeže. V této službě pokračoval do roku 1968. Tehdy vážně onemocněl jeho otec, a tak se odstěhoval zpět do Prešova.

V roce 1969 se Andrej Beňa oženil s Boženkou, rozenou Krátkovou. Bydleli spolu ve vesničce Jenkovce nedaleko Michalovců, kde se jim narodily dcery Viera a Miriam. V té době byl Andrej několikrát osloven,

aby přijal kazatelskou službu, a tak v roce 1973 nastoupil jako druhý kazatel žižkovského sboru pro oblast Horních Počernic a Čelákovic. Současně s duchovní službou pracoval také jako svářeč v ČKD Lokomotivka.

Horní Počernice byly Andrejovým prvním kazatelským působištěm. Ve věku 33 let a v plné síle se těšil na práci, která ho čekala. A také počernický sbor měl poprvé kazatele, který zde bydlel a soustředil svou práci výhradně na něj a na Čelákovice. Andrej sloužil ve všech oblastech sborového života a zanedlouho se v Počernicích začala stavět nová modlitebna. V té době

se v rodině narodila třetí dcera Magda. Při tom všem pracoval na plný úvazek ve třísměnném provozu. Není divu, že se po několika letech dostavila únava, a tak v roce 1980 požádal o uvolnění ze služby. Také vícesměnný provoz v továrně vyměnil za klidnější místo instruktora svařování ve Státním výzkumném ústavu materiálu v Běchovicích. I nadále zůstal členem počernického staršovstva, příležitostně kázal a pomáhal se stavbou modlitebny v Čelákovících. V té době se Andrejovi a Božence narodilo jejich čtvrté dítě, syn Matěj.

Po roce 1989, kdy se křesťanské církve mohly znovu svobodně nadechnout, se opět začalo uvažovat, že by Andrej nastoupil jako kazatel, tentokrát už na jediný úvazek. V roce 1991 byl pozván do sboru v České Skalici, kde působil až do roku 1997. Období jeho služby znamenalo pro sbor do jisté míry předěl, neboť v té době se osamostatnila trutnovská stanice. Rodinné poměry ho po sedmi letech zavolaly zpět do Počernic, a tak v srpnu 1997 přišel jako druhý kazatel žižkovského sboru, kde zůstal až do důchodu.

Ani v seniorském věku však nepřestal být v církvi aktivní. Pracoval v domově pro seniory Bethesda, kázal všude, kam ho pozvali, a když bylo potřeba, přišel na určité mezidobí na sbor, kde se čekalo na příchod nového stálého kazatele. Takto působil ve sboru v Černošicích a jeho posledním působištěm se staly opět Horní Počernice. Andrej se tak v roce 2018 vrátil tam, kde s kazatelskou dráhou začínal.

Důchodový věk mu přinesl několik radostí, které si během aktivního života dopřát nemohl. Velmi rád cestoval a byl šťastný, že se mohl podívat do Norska, Španělska, a především do Izraele. Dalším zdrojem jeho celoživotní radosti byla zahrada. Často říkával, že je vděčný za každý den, kdy může ponořit ruce do hlíny, kdy může pěstovat ovoce a zeleninu či pozorovat život v zahradě. Sepjetí s přírodou a respekt k ní byl také častou inspirací pro jeho kázání a hluboce ovlivnil jeho chápání mnohých biblických textů.

Na Velikonoce v roce 2019 ho zasáhla mrtvice, kterou jen o vlásek přežil. Ochrnul na půl těla, ale s Boží pomocí a díky své houževnatosti se dokázal opět postavit na nohy a chodit. Poslední týdny života trávil procházkami a měl radost z každé návštěvy, která se u něj zastavila. Zemřel náhle po svých 80. narozeninách 11. listopadu 2020.

Andrej byl velmi silný člověk – pracovně i povahově. Ale jako každý, i on měl své slabosti a byl si jich velmi dobře vědom. Nikdy se nestavěl do role dokonalého křesťana, a právě proto byla jeho kázání hodnověrná. Možná že jeho největší slabostí byla právě jeho síla, s níž razantně prosazoval své názory. Když ho před rokem a půl zasáhla mrtvice a on byl připraven o značnou část této životní síly, paradoxně se mu otevřely vztahy k jeho nejbližším, které si dříve k sobě příliš nepouštěl. V té době přehodnotil mnohé ze svých postojů a nově dokázal sdílet lásku, přijímat ji i dávat.

Každý má své slabosti, ale ty na věčnost nepřijdou. Už teď jsou odsouzeny k zapomnění. Andrej věděl a žil z naděje, že i k němu se sklonila Boží láska a že se k němu přizná, pozvedne jej a daruje jeho životu rozměr, který má věčnou platnost. ■

MAGDA MATULÍKOVÁ

DOBRÁ RADA ANDREJE BENI KAZATELŮM

Pro mou kazatelskou práci byly vodítkem tyto biblické verše: „Vytrvejme v běhu, jak je nám uloženo, s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle.“ A druhý verš: „Kdo položí ruku na pluh a ohlíží se zpět, není způsobilý pro království Boží.“

Pohled na Pána Ježíše je úžasně důležitý, protože bez něj nemůžeme nic učinit. Bez něj všechny aktivity vedou dříve nebo později ke skepsi. A neohlížet se za sebou kazatele chrání od pýchy a malomyslnosti.

Na Slovensku je básnička: „Orie, orie Ján, priletelo k nemu deväť vrán“, která se stal mým kazatelským krédem: „Prvá vraví: Dobře orie. Druhá vraví: Zle orie. Tretia vraví: Dobře orie. Štvrtá vraví: Zle orie...“ Tak se vystřídaly všechny a závěr básničky je pro mě takový: „Orie, orie Ján.“

Kazatel je pod stálým tlakem hodnocení. Někteří říkají, že dobře slouží, jiní, že špatně slouží, kazatel to musí vnímat, ale nesmí brát do ruky klacek, aby je zahnal, a nesmí se neustále „vránami“ zabývat – přestal by dělat to nejdůležitější, k čemu ho Pán povolal.

Časopis Brána, 1/2011

Jak vznikají články do časopisu BRÁNA

NAHLÉDNUTÍ POD POKLIČKU

Kudy chodím, tudy lovím...

Bronislav Matulík

Čekám v jedné pražské restauraci na přítele. Cíl je jasný – získat do redakce dalšího člena, který umí psát skvělé recenze a má s redakční prací zkušenosti. Neváhám jej proto pozvat na pracovní oběd. Mám s sebou několik posledních výtisků, abych mu ukázal, jak skvělí autoři nám do časopisu přispívají.

Všiml jsem si, že u vedlejšího stolu sedí známý fotograf světového formátu a držitel mnoha prestižních ocenění Jan Šibík. Víím, že jeho maminka je křesťanka. A protože lovím, kudy chodím, napadne mě jej oslovit a požádat o interview. Vtom ale přichází kamarád, dáváme se do řeči, ptáme se jeden druhého, jak se máme... Ve mně ale celou dobu narůstá napětí, abych nepromarnil příležitost, která se možná už nikdy nebude opakovat. Běžně lidi v restauraci neoslovuji, ale dodávám si odvahu, beru jeden výtisk a jdu se představit.

Nakonec jsem překvapen, jak snadné bylo domluvit setkání i rozhovor, který se pak zakrátko uskutečnil na Národní třídě v Café Louvre. Přítele se mi sice do redakce získat nepodařilo, ale zkusím to znovu, třeba zase někoho ulovím.

Moje novinářská duše jásá!

Eva Čejchanová

Nastupuji k Přemkovi do auta s jasnou představou, jak bude společné setkání s jeho dvojčetem probíhat. Diktafon mám, náhradní baterie taky, foťáky raději dva. Bože, snad jsi i ty moje modlitby slyšel a budeš tam s námi. Bude se otevírat něco velmi bolavého. Jako je to u příběhů do Rodiny skoro vždy. Zaplavuje mě vděčnost za všechny ty lidi, kteří jsou ochotni vrátit se do vzpomínek a prožít svoji bolest znovu – jen proto, že ví, že to někomu, kdo bude jejich příběh číst, může pomoci.

„Kdyby to bylo moc těžké, tak řekni. Máte svou bodu nemluvit o ničem, o čem mluvit nechcete.“ „To je v pohodě,“ Přemkův hlas zní překvapivě bezstarostně. „Nic si nepamatuju.“ Tok myšlenek se mi zasekl. „Jak – nepamatuješ?“ Začínám lehce panikařit. Další příběh mám jen slíbený, zatím bez data rozhovoru. A uzávěrka

na krku. „Ani Honza. První vzpomínku máme, když nám bylo sedm. Jeli jsme z děčáku.“ Pane??! SOS! „Ale tohle si můžeš půjčit.“ Ze zadní sedačky mi podává šanon. Je plný dokumentů. Fakta. Lékařské zprávy, soudní rozhodnutí, korespondence, vysvědčení, fotky. Svědectví Rut Hejzlarové v té nejpřesnější formě. Poklad! Bože, děkuju! Nahrávka nebude, čeká mě pár dnů studování materiálu a moje novinářská duše jásá. Těším se, až budu jako Michelangelo u kamenného kvádrů i já v té syrové rudě hledat místo, kde „kámen otevřít“. Aby se příběh, který je v něm skryt, dostal na světlo v celé své jedinečnosti.

Moji autoři psavci

Kateřina Korábková

Papírek na stole s načmáranou poznámkou BRÁNA. Připomínka, že mám domluvit texty pro další číslo. Glosa a P. S. jsou krátké texty, příjemná lehká publicistika a prostor pro autorskou kreativitu a moji autoři (omluvte familiární označení) bývají tzv. psavci. Mají cit pro myšlenku a jazyk, umějí se mazlit se slovy, hrát si s pointou. Dokonce zachovávají úctu k redaktorovi a přijímají návrhy krácení, když uteče počítání znaků. (Autora to bolí – redaktor nemilosrdně škrtá jeho pečlivě volená slůvka a strhává libozvučnost vět.) Legrační je, že i když si několik let vyměňujeme zprávy, nejsem si jistá, jestli bychom se poznali při náhodném setkání.

Půlnoc pryč. Dívám se na ten papírek a zase se mi nechce vyřizovat žádnou poštu. Jestli někdo z oslovených odmítne, nezbude moc času sehnat dalšího. Nakonec se přinutím, projdu seznam autorů a pak stylizuji obvyklé: „Dobrý den, opět Vám píšu s prosbou o text...“. Odeslat. Když na mě budou hodní, čeká mě milá zpráva z nějakého koutu Čech nebo možná až z Izraele.

Je to jako na rybách

Radek Novotný

Rubrika Slovo vzniká přispěním mnoha kazatelů, vikářů a kazatelek. Kázání jsou oknem do naší církve. Slovo odráží specifický přístup kazatele, což ozřejmí část věnovaná vlastní inspiraci. Jsme velmi rádi, pošle-li nám své kázání třeba nějaká obdarovaná sestra.

A jak se příspěvky do rubriky dostanou? Ideální je mít dobrý tip, a pak je to jako na rybách – nahodit (návnada je moje pokorná prosba) a čekat. Někdy zaberou hned, to je pak náramná spolupráce. Někdy neberou. Snažíte se nabídnout ještě lepší návnadu a nic. Nakonec se zadaří. Ve chvíli lovu někteří od začátku chápou, co po nich žádám, a ochotně podmínky matrice, velikosti, stanovené délky názvů, veršů i fotky hned dodají. Někteří zápasí. Přijde jim, že časopis příliš svazuje „ducha“. Nakonec jsme se dohodli. Pravda, někteří už nám asi nic nepošlou. Na ty, co pošlou, se už ale moc těším.

Co, kdy, kde, jak, proč Martin Srb

V rámci své redaktorské práce „ve světě“ i mimo ni potkávám řadu zajímavých vědeckých objevů a příběhů, u kterých mě napadají nejrůznější biblické souvislosti nebo otázky směřující k samotnému Tvůrci. „To by se mohlo hodit na zadní stranu Brány!“ řeknu si. Někdy takové souvislosti objevím, až když dýchá na záda redakční uzávěrka. Pak už zbývá jen vše sepsat: vedle sebe mívám otevřené vědecké i populární články a Bibli, někdy v různých překladech. Kam se poděl dříve nesmiřitelný spor mezi vědou a vírou? Podle staré novinářské poučky by měl článek odpovědět na tzv. zpravodajské otázky: co, kdo, kdy, kde, jak, proč. S vědou si vystačím nanejvýš na „co, kdy, kde, jak“ – na zásadní otázky „kdo a proč“ může odpovědět jen víra.

Termíny jsou největší problém

Pavla Lioliasová

„A Pavlo, jakou napišeš reportáž?“ Tradiční otázka, která zazní na (skoro) každé poradě. Mé odpovědi většinou předchází tzv. rozhozování sítí a googlení, kdy se snažím zjistit, co zajímavého se aktuálně v křesťanských kruzích děje a která akce stojí za návštěvu. Mám ráda trochu adrenalinu, který celý tenhle žánr provází. Zapamatovat si na místě co nejvíce detailů, zeptat se ideálně na vše, co potřebuju. Reportáže jsou vlastně žánr, který se píše téměř sám. Člověk si může hrát s větami, mazlit se s textem tak, aby čtenář měl pocit, že stojí přímo vedle autora. A ideálně to všechno odevzdat v termínu. Jak mám ráda adrenalin, nejlíp se mi taky pracuje pod stresem deadline. A články tak nejčastěji odevzdávám na poslední chvíli, ne-li těsně po termínu. Stejně jako tenhle text. Tak, třeba to vyjde příště.

V online světě

Kamila Beranová

Je poledne, dítě spí a já mám chvilku nahrát nějaký nový článek na web. Ještě předtím ale potřebuji poslat jeden mail. Sepisuji pár posledních bodů k soutěži, co bude probíhat na sociálních sítích časopisu Brána, abych je mohla zaslat na RCB k dalším krokům a pak se pomalu můžu pustit do přípravy článku a grafiky, ať tu vánoční soutěž můžeme spustit co nejdříve. Je to jedna z posledních větších věcí, které časopis Brána v tomhle roce ještě v online

sféře čeká. S vyhlídkou nového roku přišla totiž i příležitost, jak dát o časopise vědět více „do světa.“ Musím říct, že s Boží pomocí se to opravdu daří a všechny kroky do sebe zapadly lépe, než by mě na začátku vůbec napadlo. Tohle je to, co mě na tom baví nejvíce – snažit se najít zase nový způsob, jak dát o časopisu vědět na dalších platformách, protože má opravdu co nabídnout. Bože, prosím, používej si i tuhle práci časopisu Brána v online světě!

Paradox prvního čtenáře

Anna Duchková

„To bylo zajímavý čtení teď v tom posledním čísle,“ slýchám občas. Často dotyčnému nabídnou jen nejistý úsměv, poděkuju a rychle se snažím změnit téma. Většinou totiž vůbec netuším, o čem přesně mluvím.

Jsem první, kdo čte novou Bránu od prvního do posledního písmenka, a přesto si z ní mnoho nepamatuju. Jsem korektorka a to, co mě při čtení musí primárně zajímat, jsou tečky, čárky, háčky, malá a velká písmena, shody přísudku s podmětem, ale také větné vazby, stylistika... A zatímco čtenář si časopis hezky vychutnává, já mám na krku kilometry písmenek a šibeniční termín korekturní uzávěrky. Nezbyvá než spoléhat, že mě v tom Pán Bůh nenechá. Texty už sice předtím prošly redakčním čtením, i tak je ale potřeba posloužit redaktorům jako pomyslné druhé oko. Mým úkolem je také ohlídat, aby z textového hlediska působila Brána jako kompaktní celek.

A pak už rychle odesílám dokumenty jeden za druhým grafičce Juditě ke zlomu. Uff. Až se mi hotové číslo dostane do ruky, budu už nejspíš opět číst články na příští měsíc. ■

Z JEDNÁNÍ RCB V PRAZE prosinec 2020

■ Mimořádná vizitace Sboru CB v Praze 5 – Smíchov

Rada rozhodla o zahájení mimořádné vizitace v souladu s §§ 40, 200 a 201 Řádu Církve bratrské a současně Rada jmenovala čtyřčlennou vizitační komisi ve složení David Novák, Petr Raus, Bronislav Matulík a Robert Hart. Vedením komise byl pověřen David Novák.

■ Nový vikář Paul Till

Po rozhovoru s Paulem Tillem Rada rozhodla o přijetí bratra do vikariátu od 1. 1. 2021 ve Sboru CB ve Frýdlantu nad Ostravicí na plný pracovní úvazek. Správcem sboru je Jiří Valeš, za mentora byl přidělen Jaroslav Pokorný.

■ Rozhovor s Petrem Dvořáčkem, vedoucím OZSS

Na jednání Rady byl k rozhovoru pozván kazatel Petr Dvořáček, vedoucí Odboru pro zakládání stanic a sborů. Petr vyhodnotil práci odboru za poslední dva roky a popsal vize odboru do budoucna, které jsou postaveny na 7Z (zasévání, získávání nových vedoucích, zrcadlo, základy, zázemí, zdroje, zkušenosti). Služba odboru je zaměřena především na misi, ne na restrukturalizaci sborů. Tématem je zakládání nových sborů a stanic. Rada ocenila dosavadní Petrovu práci i činnost celého odboru.

■ ERC

Rada pověřila ředitelku kanceláře, aby pozvala na lednovou Radu Petra Jana Vinše, generálního sekretáře a mluvčího ERC. Rada chce být v úzkém a pravidelném kontaktu s Ekumenickou radou církví. →

ZPRÁVY

ROZHOVOR S JANOU MATULÍKOVOU

Rada vedla rozhovor s celocírkevní pracovnící Odboru pro manželství a rodinu (OMAR) Janou Matulíkovou. Covidová doba zrušila vše, co bylo naplánováno, jednotlivé přednášky na sborech, ale především odborné semináře, např. „O manželství prázdného hnízda“ pro manželské páry, kterým děti dospěly a jeden či oba manželé jsou už v důchodovém věku. Přednášet měl psycholog Pavel Raus. OMAR byl dosud zaměřen především na práci s manželi v mladém a produktivním věku. Stará manželství jsou však také ohrožena krizí. Také byla zrušena společně připravovaná konference s Dětským odborem, kde měl přednášet Dalimil Staněk a další.

Jana Matulíková zhodnotila a ocenila práci celého týmu pracovníků odboru, z nichž každý měl na starosti jednu oblast. Je škoda, že se nepodařilo nastavit spolupráci se senioráty. Zkušenosti ukazují na to, že je potřeba vnímat odlišnost života a smýšlení mladých křesťanských manželství, která jsou ovlivněna současnou dobou.

Jako úspěšný vyhodnotila sestra Jana projekt Singles pro lidi bez partnerů, jehož fungování v rámci odboru iniciovala na začátku Markéta Holečková a pak rozvinula Lenka Mikisková. Konala se každoměsíční setkávání, brigády, pobyty na více dní atp. Společná setkávání na těchto akcích se však také z důvodu nouzového stavu nemohla uskutečnit.

Jana Matulíková se rozhodla po ukončení funkčního období v odboru jako celocírkevní pracovník nepokračovat. Nicméně pozvání k přednáškám bude i nadále ráda přijímat. Uvítala by, kdyby tuto činnost převzal nejlépe manželský pár, který by mohl využít už získaných kontaktů. V každém případě je pokračování práce Odboru pro manželství a rodinu Radou podporována. Radní poděkovali Janě za obětavou práci.

ROZHOVOR S DANIELEM JOKLEM A PETREM KUČEROU

Rada jednala s Petrem Kučerou, předsedou Dorostového odboru (DO) a místopředsedou Dorostové unie (DU), a Danielem Joklem (celocírkevním pracovníkem DO a předsedou DU). Hlavními tématy DO a DU je

nastavení vzdělávacího systému, do kterého děti vstoupí už v šesti letech (od mladšího dorostu) a zůstanou až do věku, kdy se stanou služebníky. Dorosty CB jsou silné v důrazu na život s Bohem a na láskyplné vztahy. Slabinou je, že mnoho dorostů má nedostatek dětí a pořádá málo víkendových akcí. Většina dorostů není otevřena misijně.

Odbor chystá příručku Jak dělat dorostový klub, která bude zveřejněna z kraje roku na webu. Vzdělávací systém má tři roviny: Kurzy, aneb jak se z dorostence stane služebník („rytíř“); Příručku, jak dělat dorostový klub (jak vybudovat svůj dorostový „hrad“); Práci v regionech (Sharewoodech – obdoba Seniorátů), jak vytvořit společná „města a království“. Sharewood má svého sharemana (regionálního koordinátora). Jeho úkolem je organizovat akce, komunikovat s dorosty a pečovat o vedoucí.

Na podzim se realizovalo on-line pokračování sjezdu dorostů, ke kterému se přes internet připojilo 1 700 stanic (počítačů). Dorostový odbor přijal návrh Odboru mládeže, aby se sjezd dorostů konal i v roce 2021. Mládež potřebuje pro svůj podzimní sjezd státní svátek, který lépe vychází na rok 2022. Pak by se opět střídali sjezdy dorostu a mládeže ob jeden rok.

Současně jsou v plném proudu přípravy na rozjetí velkého projektu vlastního skautu pod DU (v České republice je nyní cca

sedm různých skautských organizací, např. YMCA má svůj skaut, takže by měla svůj skaut i Dorostová unie). V září proběhla jednání s Junákem (největší skautská organizace v ČR), se kterým se připravuje smlouva o spolupráci (např. možnosti využití jejich metodiky jako podkladu pro naše materiály).

Odbor dorostu získává prostřednictvím své servisní organizace DU sponzory a donátory, kteří začínají být v poskytování dotací a sponzorských darů opatrní v obavě z dopadů koronavirových opatření. Vyžadují vyšší míru vícezdrojového spolufinancování a prokázání těchto zdrojů předem.

Rada vyjádřila Danovi i Petrovi vděčnost za koordinaci a podporu práce s dětmi, která je základem jejich dalšího rozvoje v mládežnickém věku. Mnohdy se stává, že děti po ukončení dorostu odcházejí a do mládeže už nepřejdou. Rada podpořila, aby DO a DU otevřely jednání s Odborem mládeže a aby dorosty a mládeže byly podchyceny komplexně. Podpořila záměr, aby v rámci dorostu vznikaly skupinky vedené členem mládeže, které by společně i s vedoucím přecházeli do mládeže. Dorost na druhé straně navrhuje Odboru mládeže, aby podporoval outdoorové akce v mládeži (např. vodu, puťák, víkendovku na chalupě), které jsou pro odcházející dorostence přirozené a umožní jejich hladší přechod do mládeže.

■ Vizitace

Rada schválila vizitační zprávu z Frýdlantu nad Ostravicí a projednala plán vizitací na rok 2021. Dále byla Rada informována o vizitacích v roce 2020, které nemohly být vykonány z důvodu opatření souvisejících s pandemií covid-19 a které budou zajištěny v roce 2021.

■ Zkvalitnění vizitačního nástroje

Kazatel Roman Toušek informoval Radu o jednání s předsedou Odboru pro obnovu sborů a předsedou Odboru pro zakládání stanic a sborů. Společně připraví návrh zjednodušeného dotazníku pro sbory a způsob jeho vyhodnocování. Dotazník by měl sloužit vizitátorům i vizitovaným sborům jako podpůrný nástroj zkvalitnění vizitací a zdravého rozvoje sborů.

■ Supervize kazatelů

Rada byla informována o průběhu pilotního testování nové supervizní služby pro kazatele, která byla zahájena v rámci diplomové práce Kateřiny Caklové. Služba se setkala se zájmem kazatelů, kteří se rozhodli supervizi využívat i po skončení diplomové práce.

■ Rozšíření týmu Odboru pro mládež

Rada na žádost odboru jmenovala dalším členem Odboru pro mládež Elišku Partlovou z CB Tábor. Jedná se o neplace-nou službu.

■ Změna místa vikariátu Jana Macka

Rada schválila přesun vikariátu Jana Macka z Pardubic do Sboru CB v Praze 2 – Vinohrady k 1. 1. 2021. Mentorem zůstává Martin Legát.

■ Podzimní pastorálka

Rada vzala na vědomí, že pro podzimní pastorální konferenci kazatelů s manželkami je rezervovaný termín 20.–22. 9. 2021. Uskuteční se v Hotelu Jezerka v Seči.

100 LET KAZATELE BOHUSLAVA KOČNARA

Kazatel Bohuslav Kočnar se narodil před sto lety na tkalcovně poblíž Bystrého u Dobrušky jako nejmladší z osmi dětí. Maminka mu brzo zemřela, tatínek Matěj celou rodinu vodil do Jednoty československé do Bystrého. Byli „balcaráci“. Všichni zůstali věrni Bohu a jejich potomci dodnes tvoří část bysterského sboru. Po obchodní škole nastoupil v Rychnově nad Kněžnou u hraběte Kolowrata jako německý korespondent. Po válce studoval Biblickou školu ve Švédském Lidingö.

Tam ho v roce 1948 zastihl únorový komunistický puč. Odmítl nabídky švédské církve, která jej chtěla zaměstnat, a vrátil se za svou snoubenkou Janou Marešovou (nar. 1924). Seznámil se s ní jako začínající kazatel na sboru v Horních Počernicích. Pocházela z dvanácti dětí. Po svatbě nastoupili na sbor do Českých Budějovic, kde jsme se jim narodily my čtyři děti – Jan, Bohuslava, Pavel a Michaela.

Inicioval sbírku na práci dr. Alberta Schweitzera v nemocnici v Lambaréné v Africe, na které se podílel nejen sbor, ale i děti z nedělní besídky. Odmítl podepsat spolupráci s StB. Byl manuálně zručný, stavebně zprůchodnil budějovickou sborovou budovu a vybudoval v ní sociální zařízení. Rozepisoval noty pro pěvecký sbor, do kterého byla zapojena celá rodina, někdy ho i dirigoval. Maminka učila besídku a vždy při vánoční dětské slavnosti četla povídku. Od roku 1965 jsme působili v Plzni a v roce 1975 přijal tatínek nabídku ostravského sboru, kde sloužil do roku 1982. Poté jako penzionovaný kazatel sloužil s maminkou v Chomutově.

Krátce před sametovým převratem, v nedožitých 69 letech, podlehl rakovině. Odešel do nebeského domova v kruhu rodiny. Maminka jej přežila o osmáct let. Nebyl jsem nikdy svědkem nějaké hádky mezi nimi. Tatínek byl laskavý, s maminkou tvořili mimořádnou dvojici. V mysl si nesu obrázek nedělního oběda,

u stolu několik mládežníků a vojáků, maminka je ve svém živlu. Brával nás na sborové stanice, z té doby máme my děti ve všech sborech dodnes řadu přátel. Jedna sestra mi později řekla: „Chtěla jsem mít takovou rodinu, jakou jsem viděla u vás.“

SYN JAN

Za jeho působení v Plzni uvěřilo několik pozvaných mladých lidí a stali se z nich pravidelní účastníci shromáždění. Pamatuji si z dětství, že mládež byl „strýček

kazatel“ velmi milován. Patřili sem kromě místních i studenti a vojáci z celé ČSSR. Spolu s maminkou se stali pro mnohé náhradní rodinou.

V Ostravě byla pro mládež otevřená modlitebna, hrálo se na kytary, zpívalo, zněly bicí nástroje. Některým dospělým ve sboru se to příliš nelíbilo, ale tatínek řekl: „Když nebudou chodit sem, budou chodit jinač.“ Vzpomínám, jak zde v jednom kázání tatínek položil posluchačům otázku,

a to s velkou závažností v hlase: „Je naše modlitba skutečně výrazem víry v Pána Boha?“

Byl velmi pokojný v případech, kdy jsme se bouřili proti občasným prorežimním výrokům v kázáních některých bratří kazatelů. Pak říkal: „Nechte to být.“ Ne proto, že by souhlasil; dnes to chápu jako zdrženlivost ve věci jakýchkoli soudů druhých lidí, jako jeho moudrost a pokoru.

DCERA MICHAELA

Bohuslav Kočnar s manželkou Janou
12. 11. 1920 – 4. 11. 1989

iN

Číslo 01/2021, vychází 10x ročně

Šéfredaktor – Bronislav Matulík

Výkonný redaktor – Ing. Eva Čejchanová

Výtvarník – Ondřej Košťák

Grafický styl a sazba – Judita Košťáková ml.

Vydavatel – Rada Církve bratrské, Soukenická 15

Vychází – 3. 1. 2021

Kontakt – brana@cb.cz

Použité fotografie jsou z archivu časopisu BRÁNA, není-li uvedeno jinak.

O politice s Janem Amosem Komenským

UVAŽME STAV VĚCÍ VEŘEJNÝCH

text JAN HÁBL

Politika neboli „správa věcí veřejných“ je pozoruhodný fenomén.

Dle Komenského plyne z bytostné potřeby člověka po řádu a míru. Toužíme žít ve spořádaném světě, kde panuje klid a kde je bezpečno. Úkolem politiky je takový svět utvářet. Různé politické nešvary zasáhly Komenského mnohokrát. Asi nejvíce se jej dotkl neslavně proslulý patent Ferdinanda II. z r. 1628, který stanovil lhůtu šesti měsíců, v níž museli všichni nekatolíci (pouze šlechtického rodu) opustit zemi. Komenský v té době netušil, že mu už nikdy nebude dovoleno vrátit se do jeho domoviny. Zůstal v exilu po dobu čtyřiceti dvou let až do své smrti. V Lešně se Jednota připojila k potomkům exulantů z předchozího století, kteří rovněž uprchli ze země před pronásledováním a našli relativní bezpečí u místního tolerantního feudála, hraběte Rafaela Leszczyńskiego. Není divu, že Komenský po celý svůj život řešil „nápravu“ politiky.

Politiku dělají lidé a problémem lidí je, že v důsledku pokažení hříchem propadají neřádu osobních zájmů. „Uvažme stav věcí veřejných,“ zahajuje Komenský své úvahy o politice a pokračuje: „Vlci, medvědi, tygři, hadi a jiné divoké šelmy žijí s jinými příslušníky svého druhu svorně. Ale my, rozumná stvoření, ach, jak jsme nesvorní! (...) Chováme se hůře než zvířata; buď se stále dereme k vládě, nebo se naopak každé nadvládě vyhýbáme a uvádíme tak všude poměry do nepořádku a sami se zaplétáme do nekonečných potíží.“

KDO NEOVLÁDÁ SEBE, NEMŮŽE VLÁDNOUT DRUHÝM.

A jinde Komenský dodává: „Každý si o sobě myslí, že jen on sám má pravdu a ostatní že jsou blázní. Každý se stará a usiluje jen o své dobro (nebo o dobro výhradně těch, ke kterým patří) a o ostatní nedbá. Naopak, objevuje se závist a strach, aby se někdo jiný něčeho nezmocnil dřív. Po čem kdo může chňapnout, udělá to, jako bychom se účastnili hry, ve které připadne dobro tomu, kdo ho vyrve ostatním. Někdo dokonce nešetří lidské krve, pokud z toho může získat nějaký prospěch. Člověk hubí a olupuje

člověka, skupina lidí jinou skupinu, národ jiné národy.“

Politika, která má budoucnost, je tedy taková, která ví, že blaho jedince není dlouhodobě udržitelné bez blaha celku. Ten, kdo má jakoukoli moc, ji nesmí zneužívat. Ten, kdo vládne, nesmí povyšovat osobní zájmy nad zájmy celku. Každý člověk je v pozici, kdy je někomu podřízen a někomu nadřazen, resp. někdo mu „vládne“ a zároveň sám někomu „vládne“. Vládnout dobře může jen ten, kdo umí ovládat sám sebe. Imperare sibi maximum imperium est. Ovládat sebe jest největší moc, všiml si už Seneca.

Ovšem, kdo se dokáže dokonale ovládat? Vždyť i apoštol Pavel se nepoznával ve svých vlastních skutcích. Když chtěl vykonat dobro, se kterým dokonce vnitřně souhlasil, měl po ruce zlo. Kolikrát člověk v životě učiní předsevzetí nebo si slíbí, že to či ono už nikdy neudělá, že už se nenapije nebo do roka zhubne. A přece se znovu a znovu stává svědkem selhání své vlastní vůle. „Jak ubohý jsem to člověk!“ běduje apoštol závěrem své sebereflexe. Ale není to marný nářek, naznačuje východisko – naději: „Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti? Jedině Bohu buď díky skrze Ježíše Krista, Pána našeho!“ (Ř 7)

A to je náznak východiska pro politiku, která má budoucnost. Tak jako neexistuje dokonalý člověk, protože všichni jsme hříšníci daleko od slávy Boží, neexistuje ani dokonalý politik, který by dokonale vládl sám sobě, a tak splňoval náročné kritérium pro vládnutí druhým. Ovšem politik, který o svém hříchu ví, bude politik pokorný, a především kající. A jako takový má budoucnost – takové potřebujeme.

NEBOJ SE, ČERVÍČKU

Podle autentického vyprávění napsala

EVA ČEJCHANOVÁ

ilustrační foto PIXABAY

Na oddělení té noci na konci léta kromě Anežky jiná sestra nebyla. Najednou si uvědomila, že sedí v okně na sesterně, nohy má venku a pod ní je hluboká propast. Je to vysoko. Chci skočit dolů, už se neprobudit. Mít to za sebou. Už nechci tenhle život žít.

Jasně že můžeš, Anežko, kývl na ni zřízenec Jarďa a Anežka vytáhla kolo na stezku. Jako každý den od té doby, co v říjnu mámu srazilo auto. Už dva měsíce. Chvíli to vypadalo, že máma přijde o nohu. A kdyby zrovna nesloužil profesor Paľko, který řekl, že „mladá šestatřicetiletá ženská nesmí přijít o nohu jen proto, že se doktorům nechce pracovat“, taky by o ni přišla. Šest hodin na operačním sále skládali z rozdrčené kosti puzzle. Ležela na chirurgii na druhém konci rozlehleho nemocničního areálu, skoro osm kilometrů od Anežčiny interny. Pěšky by to denně tam a zpátky nedala. Denně – máma na tom trvala. Námitky se nepřipouští. A Anežka i sama chtěla, mámu milovala. Potřebovala ji vidět, být s ní, pomoci jí s rehabilitací, posloužit.

Jenže aby ji tam každý den pustili, musela být v sesterské uniformě. Takže žádné MHD, auto neměli, pěkně půjčit kolo a hurá přes celý areál. Kolena omlácená od bedýnky na štangli, co v ní zřízenci převáželi po nemocnici vzorky, byla cenou za to, aby jí nebylo vidět pod sukni. A pak zas zpátky, převléknout se do civilu, a přes celou Prahu domů. Jaká pohoda by byla přespat v práci, když má zítra zase směnu! Ale nemůže, doma je Honzík.

Její bráška teď sedí na požárním schodišti a čeká na Aňu, protože se bojí jít domů. Mámin přítel, když se napije, tak ho mlátí. A pije každý den. Někdy tam brácha takhle sedí do večera,

i když Anežka dělá, co může, aby to stihala dřív. Musí ho chránit. Jenomže ona po matuře už normálně pracuje. Když má noční, tak Honzík přespává u kamarádů nebo chodí spát k ní do křesla na sesternu. Má o něj strach. Usíná ráno, až usne Ruda, do školy zaspí a pak už tam nejde. Začátek prvního roku v učení mu protéká mezi prsty. Jak dlouho to takhle můžou vydržet? Dokud byla doma máma, tak si Ruda na Honzíkova netroufl, ale teď jeho agresivní útoky brzdí už jen Aňa. Mluví k němu a uklidňuje ho kolikrát dlouhé hodiny. Je to jako další směna, ale v hnusné práci. Strašně ji to vyčerpává.

„My si nebudeme komplikovat život, Honza patří tam, kde je!“ rozsekl dědův příkrý hlas krátké ticho po Anežčině prosbě. Dědo, prosím... Honzík potřebuje bezpečí, teplé jídlo každý den, mít se kde v klidu vyspat, prostor na úkoly, zkontrolovat, jestli jde do školy. Jen do doby, než mámu pustí z nemocnice. Babičko, prosím...

Podívala se na hodiny. Budí ji noční můry. Neomylně, jako každý den, už je zase za pět minut čtyři. Ve čtyři zastaví u domu auto. Aňa ležela na zádech a cítila, že se zase začíná třást. Dívala se do tmy, zorničky se jí rozšiřovaly a úder srdce nabíraly na rychlosti. Cítí ho až v krku. Houpe

se jí žaludek. Už je tady. Cesta od auta k výtahu Rudovi dneska zabrala 37 vteřin. Jde pomaleji. Snad je unavenější a půjde spát. „Bože, prosím, jestli seš...“ 15 vteřin cesta výtahem, bouchnutí výtahových dveří, klíče v zámku. Srdce se splašilo, třes nejde ovládat. Nebudu zvracet, nebudu zvracet, musím zůstat v klidu, nevylezat. Teď se to rozhodne. Jestli půjde do kuchyně, tak tahle noc končí. Vytáhne mámu z postele – je mu úplně jedno, že je po návratu z nemocnice ještě pořád invalidní – a pak vysaje láhev vodky. Máma se změnila. Už to není ta milovaná blízká duše, se kterou prožívala poslední čtyři roky tak hezký vztah, se kterou se smály a bylo jim fajn. Když změnila zaměstnání, začala pít. Pár měsíců před tou nehodou. Už je z ní taky alkoholik. A s Rudou to spolu vždycky v hlasité hádce dotáhnou až do šesté hodiny ráno, kdy se začnou rvát a poteče krev. Někdy Rudovi máma nestačí a vytáhne z postele i Honzíka. Jako by toho měl brácha naloženo málo – v poleťtí ho vyhodili z oboru, na který se chtěl vyučit. Jak dlouho už se pořádně nevyspal? A jak dlouho se ještě nevyspím já?

Anežka už má vycvičený sluch, bezpečně pozná chvíli těsně před tím, než se z hádky stane fyzický útok. A ví, že pokud

nechce ráno uklízet rozmlácené květináče a utírat krev, pokud nechce riskovat, že Ruda se pak urve i na Honzu a na ni, tak to je chvíle, kdy v sobě musí překonat všechny strach, umlčet všechnu tu hrůzu a jakoby nic vstoupit do kuchyně. A s co nejbanálnějším výrazem v rozespálé tváři říct: „Vy nespíte? Jak bylo v práci, Rudo? Nechcete uvařit kafe?“ Někdy to nevyjde a ocitne se přímo uprostřed toho zla.

Kroky míří do koupelny. Napouští vodu do vany. „Bože, jestli seš, děkuju.“ Znamená to, že dneska krev nepoteče. Zítra možná ano, ale dneska ne. Dneska se vykoupe a půjde spát. Ta tekoucí voda v několika vteřinách odplavuje nevolnost a třesavku a utiňuje strachem zdivočené srdce. Anežka má před sebou ještě pár hodin klidného spánku. Usíná do minuty.

Pacienti už dávno spí. Aspoň ti, co můžou, protože mají v kapačkách ještě na pár hodin sedativa a opiáty. Anežka koukla z okna. Venku byla krásná letní noc, ale jí to neříkalo nic. Neměla o kom snít. Neměla důvod se smát. Byla si jistá, že se už nikdy nezasměje. Život je strašně strašnej. Potřebovala to někomu říct, ale když si vzala svůj telefonní seznam,

zjistila, že nemá, komu by to řekla. Projížděla jména jedno po druhém. Ten by mě nepochopil, ta by to všude vyprávěla, ta by mi nepomohla, akorát by se o mě hrozně bála... Seděla v potměšilých tichých sesterně a měla jen jedno velké, ohromné přání – aby to, co prožívá, byl jenom špatný sen. Chci se probudit do krásného slunečného dne a moct říct, že to byla jen hnusná noční můra. Probudit se. Ale co když není kam? Co když je lepší se vůbec nikdy neprobudit?

Najednou si uvědomila, že sedí v okně na sesterně, nohy se jí klátí v prázdnu nad temnou hloubkou. Je to vysoko, bude to na jistotu. Cítila potřebu skočit dolů, už se neprobudit... Ne se zabít, prostě nežít. Nebylo v tom nic logického, žádné „nalevo důvody proč žít, napravo proč nežít, výsledek rozhodne“. Ne. Tohle nemělo s logikou co dělat. Byla to potřeba, stejná potřeba jako smát se, křičet, plakat. Měla potřebu být mrtvá. Umřít. Odpočinout si ode všeho. Nebyl to útek. Jen to chtěla zastavit.

Neskočila.

Jediné, co jí v tom zabránilo, bylo vědomí, že na oddělení za ní leží dvacet lidí závislých na tom, že jim za dvě hodiny dá antibiotika, opiáty a vymění infuze. Cítila tak velký pocit viny, že by je tam nechala bez péče, že neskočila. Neví, jak se dostala zpátky do křesla, ale ví, že ta povinnost k lidem jí zachránila život.

Ráno to řekla holkám v práci. Hrozně je tím vyděsila. Přehodily jí služby, aby měla tři dny volna, a poslali ji domů se vyspat. Anežka normálně po noční dokázala spát čtyři hodiny. Teď prospala celé tři dny.

A pak přišla na odpolední. „Tak co? Jak ti je?“ Měly jí rády. Všechny věděly, co doma prožívá, dokonce jí sehnaly byt, aby odtamtud mohla vypadnout. Ale Anežka nedokázala od mámy odejít, nedokázala ji v tom nechat. Obdivovala holky, jak žijí, byly jí vzorem ženskosti, mateřskosti, prostě toho, jak má mladá žena vypadat. Sama si připadala tomu ideálu →

nedosažitelně daleko. Teď tu seděly a koukaly na ni, jako by viděly strašidlo. Přišlo jí to strašně legrační. Ty vykulené oči a otazníky v nich... Začala se hlasitě smát. V tu chvíli se to přesmyklo – a začala brečet. Ale i ten její pláč jí přišel komický, tak se znovu začala smát, a pak se jí znovu hrnuly slzy do očí. Nakonec už se smála sama sobě, tomu, jak se chová, pak tomu jejich zděšení...

inzerce

**FS ČCE v Hronově nabízí k prodeji
sborový dům v Tisu
v Orlických horách (270 m²)
a k němu příslušející pozemky
(6 539 m²).**

Cena 3.150.000 Kč.

**V případě zájmu církevních organizací
či spolků dohoda o ceně možná.**

**Adresa domu: Tis č.p. 19,
549 01 Nové Město nad Metují.**

**Fotografie a historie domu
na www.tis.evangnet.cz,
bližší informace pak na
tel. **737 925 710**, popř. e-mailu
hronov@evangnet.cz.**

Jedna ze sester mezitím tiše zmizela a za chvíli přišla s lékařkou, o které si Aňa celou dobu myslela, že je zlá a bezcitná. Byla to přísná, ale výborná doktorka. „Anežko, co kdybychom si o vás popovídaly? Někdo by si váš příběh chtěl vyslechnout.“ Někdo ji konečně vyslechne, někoho zajímá, co prožívá! Nebude ho to otravovat, chce její trápení slyšet! Ta „zlá, bezcitná doktorka“ právě v Anežčině temném tunelu, někde na konci, rozsvítila světlo.

„Vy máte hromadu problémů, ale nejste nemocná a nejste blázen. Jste jen strašlivě unavená,“ řekla lékařka na psychiatrii. Tak začal nejhezčí měsíc Anežčina života. Nechali si ji tam. Mohla spát celou noc, v bezpečí, nikdo tam nekřičel, všude byl klid, měla utlanou postel, nikdo po ní neházel kytky v květináčích, byla to nádhra. Hrabala listí na zahradě s takovou vervou, až si do krve rozedřela ruce od hrábí – vylekala tím doktorku, která jí pak předepsala bublinkové lázně. Hodinu namáčení, masáž zad něčím hřejivým, zabalili ji do dek a nechali spát do oběda. Takhle nějak vypadá nebe. Byla tam šťastná.

Dneska to vidí tak, že jí tam Bůh umožnil odrazit se ode dna, nadechnout se,

nabrat energii – a ve chvíli, kdy už by se z ní mohl začít stávat pacient, ji odtamtud poslal pryč. Ještě prošla sanatoriem, kde došla k zásadnímu poznání: pro klid vlastní duše se člověk musí naučit odpouštět.

Tam, ve chvíli odpuštění, začala její dlouhá cesta k Bohu.

Domů už se nevrátila.

A ten den přišel. Anežka pochopila, že Ježíš zemřel za ni, a vděčně to přijala. Vydala svůj život Kristu. A Kristus ho vzal a se vši láskou, kterou má pro každého z lidí, ho od základů proměnil. Setkání s ním rozdělilo Anežčin život na „předtím“ a „potom“.

Teď tu sedí nad prázdným listem deníku a myšlenky jí utíkají k Bohu.

V životě „předtím“, i když už v něm nebyl Ruda ani máma, žila život černobílý a rozmazaný. Teď je plný barev a ostrých kontur. A přitom – svět se nezměnil. Pořád je plný bolestí, zisků a ztrát, nadějí a zklamání. Ale zásadně se změnilo její prožívání tohoto světa. Všechno, co má, bere jako dar od Boha a zároveň jako jeho majetek, který jí dává k dočasnému užívání – a může si ho kdykoliv vzít: vztahy, zdraví, lidi, peníze, auto nebo třeba jen dobré jídlo, teplou peřinu, pitnou vodu, mír. To vše může Anežka naplno užívat s vědomím, že tyhle dary jí nebyly dány, aby je užívala pro sebe, ale aby jejím prostřednictvím sloužily druhým. Vnímá závazek vůči Bohu, konečně chápe smysl utrpení – a děkuje za něj, protože všechno to ošklivé a bolestné, co se jí stalo, vedlo k Bohu a přineslo to velké poznání – poznání jeho lásky, kterou teď může cítit intenzivněji.

Každá bolest byla krokem k Němu, ale zároveň také krokem k poznávání jí samotné i tajemství Kristovy oběti a jeho vzkříšení. „*Pane, nikdy bych si nemyslela, že by mě někdo pozval... do svatyně. Děkuji ti už jen za to, že se mohu dotknout jejích dveří. Nechápu to, že jsem byla*

pozvána k hostině Beránkové – jak jsem mohla být vyzdvížena až sem? Nezasloužím si to, neudělala jsem nic závažného. Jsem ti tak vděčná, Pane, je to pro mě neobyčejný dar. Nic lepšího jsem za celý život nepoznala.“

Kdyby tak tohle mohl prožít i brácha... cítit Boží náruč, kdykoli požádá o kontakt. Žít s Bohem v intenzivním vztahu, investovat do něj energii, aby se mu jí mnohonásobně víc mohlo od Boha vracet. Protože tak vztahy fungují – když do něho člověk vloží energii, čas, lásku – vztah roste. Když ale nezavolá, nepošle SMS, nepřijde – vztah vadne. Čím intenzivněji k Bohu člověk volá, myslí na něj, čte si o něm, povídá si s ním, tím intenzivněji Bůh odpovídá – a pak může být celodenní kontakt nepřetržitý. I když se stane, že člověka zavalí práce a běžné povinnosti, Bůh nedotírá, nedožaduje se pozornosti, ale zůstává nablízku. A ve chvíli, kdy duši začne zaplavovat stesk a touha být tam u Něho zpátky, třeba i po cestě v autě nebo v kuchyňce v práci, stačí volat: „Pane Bože, kde Tě mám? Přijď, potřebuju Tě! Chci Tě slyšet, chci Tě cítit...“ A najednou to je. Duše se zaplaví okvětními lístky rozkvetlých růží, je plná barev, radosti, kontakt je tady.

Ale pro vztah s Bohem se člověk musí rozhodnout sám. Bůh ho po té cestě tahat ani tlačit nebude.

Anežka položila hřbet ruky na deník a hrot propisky začal svoji krasojízdu po ledové bělobě papíru.

Dopis Tobě, kdo v prázdnou nad propastí chceš jen jedno – nežít...

Vím, že nechceš umřít. Chceš jen nežít – a to je rozdíl, protože smrt je konec, ale nežít vypadá jako spánek, i když se z něj neprobudíš. Vím, jak je těžké myslet na něco jiného, jak strašně těžké je v tuhle chvíli volat k Bohu, protože člověk je obklopen démony, kteří ho ze života vyhání. Ale vím taky, že se můžeš aspoň ptát: „Bože, proč?“ Aspoň volat: „Bože odpověz mi! Mám žít? Nemám žít?“ Jako volal Jób – měl spoustu nesmyslných otázek, obviňoval Boha, ale komunikoval. Když nebudeš volat, bude slyšet démony. Oni to nevzdávají. Musíš volat k Bohu, ke světlu, musíš se k němu dokřičet – a odpovědi začnou přicházet. Věř tomu. Bůh ti stojí na blízku. I v této chvíli. A říká ti: Já jsem tvůj Bůh, držím tě za ruku, neboj se červíčku.*

* Iz 41,13-14

Varovné signály a pastýřské doprovázení mladých

DAVID KUBÍČEK, kazatel CB Brno Královopolská

Kazatel-pastýř má v rukou jeden klíčový nástroj a tím je blízký vztah. Díky této blízkosti může dobře rozumět trpícímu. Díky vzájemné důvěře trpící obvykle přijímá vedení svého pastýře. Pokud pastýř zná cestu z temnoty, pak je veliká naděje, že svou ovečku vyvede ke světlu.

Pro mě jako pro pastýře je alarmující, když nějaká výše uvedená věc nefunguje. Když s daným člověkem nemám blízký vztah a on z nějakého důvodu tento vztah nechce prohlubovat. Pokud tato blízkost funguje, ale ani po delší době vlastně nerozumím podstatě trápení, pak ovšem také nemohu pomoci. Když rozumím, ale z nějakého důvodu se mi nedaří vést daného člověka, stále stojíme na stejném místě, či dokonce se situace zhoršuje, pak je jasné, že moje pomoc nestačí. A s tím souvisí poslední věc – někdy prostě nevím, kudy vede cesta ven. Ve všech těchto případech si musím rychle přiznat, že je potřeba hledat pomoc jinde. Nalezení účinné pomoci u jiných odborníků může být vlastně jeden ze skvělých výsledků pastýřské péče. A nutno dodat, že ne vždy se to podaří.

Jako pastýř se snažím dávat si pozor zejména u ohrožených skupin. Jde o lidi, kteří procházejí nějakým životním zlomem, velkou ztrátou, velkou životní zkouškou, náročným vývojovým životním stádiem. Tady všude musím mít zapnutou varovnou kontrolku, jestli moje, respektive naše společná pastorační péče ve sboru stačí. Jsou i „trápení“, která je potřeba rovnou řešit s psychologem a psychiatry. Myslím na náhlé akutní projevy vážných duševních nemocí, kde rychlost nasazení léků může být důležitým faktorem pro vyléčení. Nebo velmi těžké ztráty v rodině.

A pak jsou tu signály. Bohu díky za dorostovou práci v našich sborech. Díky ní máme vytvořen prostor pro vztahy a blízkost s teenagery. V tomto smyslu sehrávají dorostoví vedoucí důležitější roli než kazatel, pokud tedy není přítomen na akcích a nemá s dětmi hlubší vztahy. Například tábor je unikátní prostor pro poznávání skutečných radostí a starostí teenagerů. Varovnými signály jsou pro mě samota, smutnění, neadekvátní reakce – vztek, pláč, zmínky o sebevraždě, nějaká forma sebepoškozování. Všechny tyto projevy se v tomto věku mohou objevit, ale důležitá je jejich četnost a intenzita. Pokud je překročena obvyklá míra, pak je nezbytné začít komunikovat s rodiči, a to nejlépe se souhlasem teenagera. Společné hledání cesty pak ukáže, jestli bude potřeba vyhledat odbornou pomoc.

Problém je, že se na této ideální cestě k pomoci vyskytuje mnoho překážek. Nejistota, nejruznější obranné reakce teenagerů i rodičů, nedorozumění a vzájemná zranění ztěžují hledání cesty ven. V tomto smyslu může být pastýř dobrým činitelem, ale také naopak. Někdy je opravdu lepší hned zpočátku nevstupovat do hledání řešení a ihned hledat pomoc jinde. V náročných případech se mi nejvíce osvědčila společná péče psychologa, psychiatra a pastýře.

KRASOPSANÍ SE MUSÍ CVIČIT

připravila EVA ČEJCHANOVÁ foto ARCHIV KAROLÍNY ZVONÍČKOVÉ

Kdy jste zjistila, že byste se krasopsaním mohla živit?

Za téma své bakalářské práce jsem si vybrala křesťanský diář pro ženy a pak jsem ho začala i reálně tvořit. To byl start mého podnikání, první produkt Bílého místa. Začalo to tedy diářem, ale byla velká neznámá, jestli má Bílé místo (křesťanské online papírnictví, kde produkty nabízím) potenciál mě uživit. Jsem vděčná za to, že to jde.

Čím si vás kaligrafie získala?

Jsem hodně vizuální typ a velmi mi imponovaly krasopisné výtvary druhých, které jsem vídala na internetu. Chtěla jsem to umět. V tom období jsem také plánovala svatbu, možná tam byla i chuť vytvořit si na ni vlastní krasopisné dekorace.

Co to obnáší, naučit se krasopsaní?

Samotnou mě překvapilo, jak dlouho trvá, než si člověk krasopsaní osvojí. A pořád se mám kam posouvat. Nevyžaduje to nějaký speciální talent, ale hodně času věnovaného tréninku. Je potřeba tomu věnovat 10-15 minut denně, projet si základní tahy nebo písmena, vzít do ruky pomůcku a něco vytvořit. Je to jako s cvičením na hudební nástroj. Je potřeba vytrvalost, pečlivost, kousek disciplíny a najít si v tom radost.

Jaké jsou předpoklady pro to, aby v této profesi člověk jak vnitřně, tak i z pohledu okolí, uspěl?

Z pohledu zvnějšku potřebuje kolem sebe podpůrnou síť, do začátku možná nějaké finanční zabezpečení, ale i někoho,

kdo mu věří, s kým to může sdílet a kdo mu pomůže s „navigací“ ve světě tvoření a podnikání. A také to vyžaduje určitou lehkost v tom, že když člověk neuspěje, je to v pořádku – je to jen zkouška, lekce, která ve výsledku člověku přinese něco dobrého.

Vnitřně pro mě úspěch znamená spokojenost a vnitřní pokoj. Když se mi podaří dotáhnout do realizace nějaký produkt, je o něj zájem a lidé mi píší, že je úžasný, je to krásné, ale ve výsledku to člověka v jeho hloubce nedokáže naplnit. To dokáže jenom Pán a to, co dává On. Nechci znít nevděčně, jsem v úžasu, když se produkty Bílého místa lidem líbí, ale zároveň cítuju, že naplnit nedokáže žádný úspěch, jen Bůh.

Co je pro vás na vaší práci nejtěžší?

Nevnímám nic, co bych popsala jako těžké. Možná jen to, že jsem typ, který rád věci startuje – jsem ráda u počátků a nápadů, a když se pak realizace táhne delší dobu, dává mi to zabrat. Učím se trpělivosti, je to potřeba.

Jak vzniká nové dílo?

K výslednému diáři vede tříměsíční cesta tvoření, ale produkt jako takový vznikne, když úplně na začátku sedím se sešitem v ruce a celé si to načrtnu. Začátky provází kreativní nadšení, celá pro to hořím a jenom se usmívám, když dělám tyto první návrhy. Rozepíšu nápady – od toho,

KAROLÍNA ZVONÍČKOVÁ

K tvoření křesťanských papírenských produktů, jejichž součástí je v mém případě i krasopsaní, u mě vedla trochu nepřímá cesta. Nebyl to můj dětský sen, i když při pohledu zpátky vidím, že už tehdy mě bavilo vyrábět papírové deníčky a přitahoval mě tento druh tvořivosti. Byla jsem spíše nevyhraněný typ – šlo mi všechno a v ničem jsem příliš nevynikala. Hodně jsem se modlila za to, co mám dělat, byla to pro mě velká neznámá, odevzdávala jsem to Bohu. Nakonec jsem vystudovala Multimédia – částečně umělecký obor, který mi umožnil osahat si prvky grafického designu. Krasopsaní z toho jako volba vyplynulo ve druhém ročníku, kdy jsem se ho sama začala učit a trénovat. V semestrální práci, kde jsme měli vytvořit publikaci, přišla Duchem svatým inspirovaná myšlenka vytvořit duchovní deník, do kterého se promítlo nejen krasopísmo, ale i můj duchovní život a zkušenost modlitby.

jak to bude vypadat uvnitř, až po zevnějšek, zachytím myšlenky. Tam dílo vznikne. Zpočátku jsou to jen čmáranice, ale během tří měsíců se k nim vracím a myšlenku, která tehdy vznikla na papíře, v různých programech převádím do reality.

Z celé vaší tvorby dýchá živý Bůh. Na webu Bílého místa, kde popisujete jeho počátek, mluvíte o modlitební komůrce a o modlitbě. Byl na začátku vaší profese Bůh a touha nést jeho slovo lidem, nebo samotné tvoření?

Stoprocentně se to spojilo. Ta komůrka – osobní vztah s Bohem – dala vyrůst tomu všemu. Moje práce byla častým tématem mých modliteb a mých rozhovorů s Bohem. Co dělat, jak to dělat, nápady na produkty nebo i touha vytvořit něco konkrétního. Je to každodenní návrat za zdrojem. Abych mohla tvořit, tak musím být s ním. Není to tak, že mě každé ráno v modlitbě osvítlí úžasný nápad, který jdu potom zrealizovat. Ale i když se v modlitbě „nic neděje“, přijde mi, že je to základ všeho. Nemám na tom žádnou zásluhu, pocta nepatří mně. Sama se dívám, co Bůh dělá.

Jaká byla vaše cesta k Bohu?

Jsem z věřící rodiny, moje osobní poznávání Boha bylo postupné. Asi největší zlom přišel v pubertě, kdy jsem objevila chvilu a osobní modlitbu. Už to nebylo o splnění

si nějaké povinnosti, poznala jsem Boha jako někoho, kdo mě zná, miluje, kdo se mnou má nějaký záměr, kdo mi naslouchá. Hodně pomohla i vysoká škola – vytrhla mě z okruhu mých známých a přátel. Přišla jsem do neznámého města a Bůh se mi zhmotnil. Protože to byl On, s kým jsem chodila do kavárny a komu jsem se jedinému mohla svěřit.

Pracujete v tvořivé oblasti inspirované Božím duchem. Kam se posunul za dobu vaší profesní činnosti váš vztah k Bohu?

Bůh se stal ještě víc nedílnou součástí mého života a z modlitby se stal zážitý rituál. Asi to je zkušenost každého křesťana, že čím víc je s Pánem, čím víc času s ním tráví, tím víc poznává jeho i sebe, tím víc se učí být upřímný před Bohem. Vnímám ho víc v celém dni, není to jen o modlitbě – je s námi pořád, můžeme se na něj kdykoliv obrátit. Takže určitě vidím posun, ale stal se z Boží milosti.

Pod rukama vám vznikají krasopisně psané biblické verše – posíláte lidem nejen designově hezky zpracovanou grafiku, ale i Boží poselství. Co se vrací vám?

To, že Bůh mluví k lidem skrze verše, které kaligraficky ztvárním, je pro mě do jisté míry tajemstvím – přivádí mě to k úžasu. Nechápu, jak si Bůh může používat i moji

práci k tomu, aby se dotýkal lidí. Tvoříme to spolu a to je na tom to nádherné. A další odměnou mi je, že sny, které ve mně jsou, se mohou realizovat.

Vnímáte svoji práci jako požehnání?

Stoprocentně. Požehnání, u kterého nerozumím, jak se ke mně dostalo. (úsměv)

Co krasopisem upravený biblický text podle vás samotné přináší za nadhodnotu? Jak působí?

Tím, že je Boží slovo vizuálně pojeté, se jím může člověk na denní bázi snáze obklopit. Samozřejmě otevíráme Písmo a čteme ho, to se nedá nahradit. Ale hezky napsané biblické verše třeba na kartičkách, které má člověk na očích, mu umožní se jimi „obklopit“ v běžném životě.

Podle vašeho webu se neomezujete jen tvorbou výrobků, ale otevíráte prostor i pro sdílení víry, pro skupiny...

Ano, občas sdílím na sociální sítě osobní svědectví o tom, co s Bohem zažívám. Zároveň sama sleduji několik lidí, jejichž online sdílení o víře je pro mě velkým obohacením. Tam vidím svoje místo – s ostatními věřícími se vzájemně povzbuzovat a táhnout dopředu.

KALIGRAFIE – KRASOPÍSMO

...je druh umění tvorby ručně psaných znaků, jejichž grafické ztvárnění může mít přednost před čitelností textu. Kaligrafie zahrnuje jak funkční nápisy, tak ručně psané dopisy, ale i výtvarné umění. Jednotlivé znaky jsou spontánní a obsahují jedinečnou improvizaci okamžiku psaní. Krasopis českého psacího písma pochází z 19. století a ve školách byl vyučován až do reformy v roce 1932. Dnešní kaligrafie je spíše jednoduchým krasopisem se zvláštním stylem.

IMMANUEL, NEBO JEŽÍŠ?

ptala se EVA ČEJCHANOVÁ

„Porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.“ To všechno se stalo, aby se splnilo, co řekl Hospodin ústy proroka: „Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Immanuel,‘ to jest přeloženo ‚Bůh s námi‘.“

Matouš 1,21–23

Immanuel znamená „Bůh s námi“ a Ježíš znamená „Bůh zachraňuje“. Jsou to naprosto jinak znějící jména se dvěma různými významy. Na první pohled se tedy zdá, že se slovo proroka nenaplnilo. Přesto je psáno, že se to stalo, právě aby se naplnilo. Chápali lidé v Mariině době tato dvě jména jako identická, nebo rozdíl vznikl překladem? Proč anděl nepropojil dávné proroctví s přítomností a prostě neřekl Marii, ať se dítě jmenuje Immanuel?

Ano, tyto dvě věty vedle sebe trochu tahají za uši. Skoro to vypadá, že o Vánocích létal nějaký popletený anděl, který tak spěchal, že si zapomněl od Pána Boha vyzvednout potvrzení a dopadlo to tak, jak to dopadlo – takový námět na Anděl Páně 3. (úsměv)

Ale vážně. Zdá se mi, že v překladech problém není, a to, co se nám tady mísí dohromady, jsou dva zájmy, které měl evangelista Matouš. První je historický, druhý je zvěstný. První: evangelista zvěstuje historickou událost – Ježíš bylo Kristovo židovské jméno, které mu dali rodiče a pod kterým vystupoval celý život. Tohle jméno potvrzuje jeho židovskou, tedy lidskou identitu. Marie ho Ježíši dala poté, co jí to anděl přikázal. Pod tímto jménem je Ježíš znám i v mimobiblických zdrojích. A pak je tam druhé jméno. Je velmi zajímavé, že tato dvě jména Matouš dává vedle sebe. Možná proto, že nechce popisovat jen historickou událost, ale od začátku chce zvěstovat i smysl Ježíšova příběhu.

**PAVEL
PALUCHNÍK
(1981)**

Kazatel CB
v Poděbradech
a učitel Nového
Zákona na ETS.
S manželkou
Štěpánkou mají
tři děti.

Jméno Immanuel bylo v té době používáno jako běžné jméno?

Nelze s určitostí říct, že to jméno neexistovalo, ale pravděpodobně bychom měli mluvit spíše o titulu. I když díky citaci ze 7. kapitoly Izajáše to vypadá, že novorozený Ježíš skutečně dostává dvě jména. Matouš schválně jmenuje obě, abychom ve 28. kapitole evangelia, až na úplném konci, zahlédli vzkříšeného Ježíše, který říká: „Já jsem s vámi po všechny dny... Je mi dána veškerá moc.“

Tohle je pointa Matoušova evangelia: „Ano, je to Ježíš, který zachraňuje, to jméno mu bylo dáno od anděla. Ale zároveň je to Immanuel a v příběhu, který vám převyprávím, vám chci ukázat, jak se to stalo.“ Na konci se totiž Ježíš v té větě staví na roveň Bohu a říká, že když jsme s ním, jsme s Bohem. Bůh je s námi (Immanuel). Proto je podle Matouše „Immanuel“ také Ježíšovo pravé „jméno“.

Vypadá to jako promyšlený záměr. Ale lidé v té době nevěděli, že anděl řekl Marii, aby dala dítěti jméno Ježíš, měli jen proroctví Izajáše. A Marii viděli jako obyčejnou těhotnou ženu z Galileje (mesiáš měl přijít z Betléma). Jakou měli šanci dát si ta dvě jména dohromady?

Matouš nás sice staví na začátek příběhu, ale nezapomeňme, že se na něj díky němu díváme už zároveň i retrospektivně. Evangelista o Ježíši píše z pohledu toho, kdo se setkal se vzkříšeným Ježíšem. A tak zpětně řekne „to je ten Immanuel“ a chce, aby to tam čtenáři zahlédli, přestože pro lidi kolem Marie tehdy jistě nebylo jasné ještě vůbec nic. Jsou to dvě cesty, které si Pán Bůh používá. Bůh mluví skrze zjevení doslovně k Marii i k nám,

ale pak si používá i Matouše a apoštolů, kteří skrze svou víru i rozum a pochopení Písem dochází k tomu, že to, co zažili s Ježíšem osobně, znamená naplnění biblických proroctví.

Možná tu vidíme Boží směrovku, jak přistupovat k biblickým proroctvím, ve kterých Bůh hovořil někdy přímo, jindy skrze promyšlené vyjádření víry obyčejných lidí. Když to shrneme, ano, je tam kus tajemství, a přece pochopit proroctví o Ježíši Immanueli nevyžaduje žádnou vyšší úroveň vzdělání, ale především víru, že Ježíšův příběh je naplněním celého příběhu, který Bůh píše v Bibli.

Byl nedostatek víry problémem farizeů, kteří znali všechna proroctví, a přesto v nich nepoznali mesiáše, takže sami proroctví naplňovali na straně satana?

Je třeba říct, že proroctví je veliký a živý termín v Bibli. Dneska ho často vnímáme jako šifru nebo předpověď, které některá proroctví určitě obsahují. Ale někdy jde o Boží řeč ve správné chvíli na správném místě, která může vysvětlit i přítomnost nebo minulost. Nebo vyjavit náš hřích (Nátan a David). I to je úkol proroctví. Některé se naplňuje doslovně, některé symbolicky („jako když“). Také vidíme, že některá proroctví nejsou vždycky nezvratné věštby (Jonáš a Ninive), ale dost možná jakousi hrozenou rukavicí pro posluchače.

Abychom nedopadli jako farizeové, měli bychom předně pamatovat na to, že Bohu jde o naše srdce. To je podstata problému farizeů. Není naším úkolem luštit šifru, ale milovat Boha celým svým srdcem, duší, silou... Věřím, že se nemusíme ani tolik obávat toho, že se mineme významu nějakého proroctví, ale spíše je na místě obava, aby naše srdce neztvrdlo.

Proroctví nejsou vždycky nezvratná. Před námi je naplnění proroctví ze Zjevení. Může se stát, že by se nestala?

Bůh některá slova rozhodně ke konci dovede, i v Ježíši je dovedl. Určitě bude poslední soud, závěr a proměna. I největší proroci jednou dostanou slovo: „Za to se nemodli, tohle už nezměním.“ Ale do té doby můžeme prosit. Ve Zjevení je Kristus zcela jasně vykreslen jako ten, který už zvítězil. Zlo je reálné, existuje, potkává nás a musíme s ním počítat. Na frontách se tedy ještě bojuje, ale válka už je vyhraná. To je poselství knihy Zjevení. Je to kniha psaná apokalyptickým jazykem tak, aby vše každý neprohlédl, takže v chápání detailů se můžeme rozcházet (na množství různých výkladů Zjevení je patrné, že ten klíč asi nemáme), ale to hlavní zůstává – Kristus je završením dějin Izraele a celého světa.

Malý dar s velkým účinkem

Díky dárcům pomáháme těm nejchudším dětem v sedmi zemích světa. Pojdte do toho s námi. Každý Váš dar přinese velkou změnu.

Staňte se přítelem sirotků v Jižním Súdánu

Foto: archiv Spolku pro Jižní Súdán, použito s laskavým svolením.

Jižní Súdán je zdevastovaný dlouhými občanskými válkami. Patří mezi 10 nejchudších států světa. Během války běžný život téměř nefungoval. Každá chvíle, kdy se děti učí, je pro ně vzácností. K pomoci jim nás přizval respektovaný Spolek pro Jižní Súdán.

Od července 2019 jsme zahájili podporu vzdělání dětí, které přišly o rodiče. Děti žijí v malém sirotčinci Episkopální církve v Toritu. V areálu je základní škola pro sirotky a chudé děti z okolí. Pandemie koronaviru nyní výuku znemožnila, ale děti nás nyní potřebují ještě více než předtím. Vaše dary jim umožní přežít a opět se po pandemii vrátit do školy.

Podrobnosti o projektech „Malý dar s velkým účinkem“ najdete zde: www.mezinarodni-potreby.cz, část Další projekty.

Každý člověk má svůj příběh a Vy se můžete stát jeho důležitou součástí.

Prosím přispějte, kolik a kdy můžete, na náš účet 2700139555 / 2010 s variabilním symbolem 1700.

QR kód pro snazší darování mobilem na projekt „Staňte se přítelem sirotků v Jižním Súdánu“

Nadace Mezinárodní potřeby
www.mezinarodni-potreby.cz
nadace@mezinarodni-potreby.cz
 tel. č. 483 394 202

Jsme na sociálních sítích a YouTube. Potřebným pomáháme již 25 let.

UMĚNÍ PROHRÁT A ODEJÍT

připravila REDAKCE
anekdota ROMAN GADAS foto ARCHIV

Milada Horáková před popravou napsala, že člověk musí umět se ctí i prohrát. Donald Trump ukazuje jiný způsob, jak přijmout porážku a vyrovnat se s odchodem. Co je podle vás potřeba ke zvládnutí tohoto umění a jak jsme na tom v naší společnosti, v politice a v církvi?

„Klid, faraone! Ten jejich Mojžíš je blázen
- vyhrožuje, že když nevyhraje, založí si vlastní stát!“

**DANIEL
KVASNIČKA**
kazatel, fotograf
a grafik

Kdo sledoval kampaň před volbami a následný výkon vlády pana Donalda Trumpa, musel si přece dávno odpovědět. Jsem přesvědčen, že mandát tohoto prezidenta byl především výsledkem poměrů v USA, takže by nás to nemělo udivovat. Odmítání odchodu tyto tendence jen posiluje, to zdaleka ještě není konec. Pro nás, evangelikály, je to příležitost zamyslet se sami nad sebou, nad svým zjednodušeným viděním světa, nad velikášstvím a omezeným viděním. Moji přátelé ze Států říkali, že přece plní volební sliby, že miluje Izrael a podobně. Úplně stejně, ani my Češi nerozlišujeme mezi teologií a politikou a jsme

schopni přehlédnout výrazné charakterové a systémové vady. Nevidíme masivní zbrojní dodávky výměnou za mírové smlouvy s arabskými zeměmi a podobně. Mohu se mýlit, ale opravdu objektivní odpověď na danou otázku bychom dostali od psychiatrů a psychologů, kdyby mohli pana Trumpa vyšetřit.

Pro mne je velice zajímavé, že odpovídám na otázku pro časopis své církve, která má bohatou minulost v neschopnosti odejít z místa a přenechat jej jinému s důvěrou v Boží moc. Vymysleli jsme paragraf v řádu, aby bylo kazatele možné nějak přinutit. My máme máslo na hlavě! To my máme spasitelské chápání moci a vedlejší zájmy. Nejen kazatelé, ale i sbory slibují hory doly a opak bývá pravdou. A právě sbory mají podobný problém, zvláště některé, rozloučit se taktně a slušně s dlouholetým či mladým

a nezkušeným kazatelem. Takže, co si budeme povídat, my sami máme problém! A to nejen pro to mlčení ke kampani, výkonu vlády a neodcházení pana Trumpa, našich politiků, prezidenta či premiéra. Ať je nám Bůh milostiv!

DANIEL RAUS
novinář a publicista

Neumím porovnat Miladu Horákovou a Donalda Trumpa. Tak alespoň pár poznámek.

Pro mě Milada Horáková neprohrála, ale zvítězila. Prohráli komunisti, kteří ztratili poslední kredit, pokud nějaký ještě měli.

Trochu jiná logika

KRISTA GERLOFFOVÁ

Všimli jste si někdy, že má Bible jinou logiku než my? Každým rokem si o Vánocích připomínáme příběh

Ježíšova narození a čtete slova anděla řečená Josefovi: „Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš...“, a záhy Matoušův komentář: „...aby se splnilo, co řekl Hospodin ústy proroka: ‚Hle panna počne a porodí syna a dají mu jméno Immanuel‘.“ Dali mu tedy jméno Ježíš nebo Immanuel? Možná Ježíš Immanuel jako třeba Karel Jaromír?

Dnes už ovšem vím, že to znamená: podívejte se do Izajáše. Ježíš, hebrejsky Ješua, je nejen Vykupitel, je také Immanuel – Bůh s námi, je Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti a Vládce pokoje. Uprostřed popisu hrůzných soudů se tu mluví o spálení vojenských bot a pláštů, o pokoji bez konce a o velkém světle. Je to logické?

I tentokrát jsme slavili příchod Spasitele do světa plného válek, tragédií a nemocí. Jedna židovská přítelkyně mi vyprávěla, jak toužebně očekávala Mesiáše a strašně se podivila, když jí jedna křesťanka řekla, že už přišel. Židům je zatěžko v něho věřit, protože čekají na proměnu celého světa, kterou Mesiáš přinese.

Ani my ještě nevidíme jeho vladařství a pokoj bez konce v tomto světě. Ale víme, že už přišel, už je s námi. Co říká do takové situace Izajáš? „Nebudete-li stát ve víře, neobstojíte... Neříkejte zrada všemu, čemu říká zrada tento lid, a čeho se bojí, toho vy se nebojte a nestrachujte. Dověďte svatost Hospodina zástupů! Jeho se bojte a strachujte.“

Kéž se nám to o těchto svátcích poznamenaných covidem-19 podaří.

Krista Gerloffová je autorkou nové knížky pro děti *Šírel a děti z Jeruzaléma*.

Dovolím si drobné porovnání s Rudolfem Slánským, komunistou, kterého jeho nejbližší soudruzi poslali na šibenici. Milada Horáková byla zavražděna (nikoli popravena) v roce 1950, tedy v čase, kdy Slánský šéfoval partaji. Slánský se podílel na rozpoutání teroru, který jeho samotného semlel. Popraven byl o dva roky později. Léta jsem pracoval s Jiřím Ješem, který právě seděl za mřížemi na Pankráci. Dobře si pamatoval ono ráno. Slánský šel na popraviště a na celý dvůr vykřikoval: „Ať žije KSČ, ať žije Sovětský svaz“. Podle Jiřího Ješe do poslední chvíle doufal, že dostane milost. Byl ochoten se takhle sklonit a ponížít. Nemůžu si pomoci: Milada Horáková je vítěz.

Donald Trump prohrál náročnou volbu v podmínkách korony. Poslední

slovo mají v Americe volitelé, vyslaní jednotlivými státy. Trump nikdy netvrdil, že vyhrál na počet hlasů (popular vote) a nikdy neřekl, že neuzná rozhodnutí volitelů. Čímž ho nechci omlouvat, americký systém mu ale umožňuje bojovat do poslední chvíle.

Trump vlastně není politik, je to bavič v nekonečné reality show. Jeho scénář s prohrou nepočítal, tak se drží původního. Až odejde, usedne v Bílém domě Joe Biden, po mnoha letech bude prezidentem křesťan, který sedí každou neděli v kostele. Proč tedy tolik amerických evangelikálů volí Trumpa? To je velmi zajímavá a složitá otázka, jež se zdá být z evropského pohledu až nepochopitelná. Možná téma na jinou debatu.

BRONISLAV MATULÍK
kazatel,
šéfredaktor
časopisu BRÁNA

V souvislosti s Horákovou, Trumpem a s jejich odcházením myslím na Josepha Ratzingera, který jako druhý papež v dějinách dobrovolně odešel ze své funkce. „Poté, co jsem opakovaně zpytoval své svědomí před Bohem, došel jsem k jistotě, že mé síly, kvůli pokročilému věku, již nejsou vyhovující pro adekvátní výkon úřadu,“ řekl emeritní papež Benedikt XVI.

Tak tedy odchod z funkce se týká svědomí člověka. Alespoň v případě Milady Horákové tomu tak bylo. A také charakteru, dodávám. Ale zřejmě se týká i zdravého rozumu. Vzpomínám si na bratra Bohumila Kejře, křesťana, právníka, mnohaletého vedoucího kanceláře Rady Církve bratrské, dirigenta Spojeného mužského sboru a staršího v CB na Vinohradech. Když dovršil věku šedesáti let, rozhodl se odejít ze staršovstva a předat i dirigentskou

taktovku. Když ho přemlouvali, aby to nedělal, řekl, že teď ještě ví, že má odejít, později by to už vědět nemusel. No, já mám zrovna padesát devět, tak mně to vede k zamyšlení, přestože vím, že zmíněný Benedikt XVI. se ujal funkce hlavy římskokatolické církve teprve ve svých sedmdesáti osmi letech, ovšem on je jiný formát...

Dost historie, otázka se týká odcházení v dnešní situaci společnosti, v české politice a v církvi. Rozdílů mnoho nevidím – jsme na tom tak, jak to odpovídá charakteru, svědomí i zdravému rozumu každého jednotlivého člověka. Evangelikál Trump nám napovídá, že schopnost odcházet a umění prohrát nemusí mít s křesťanstvím nic společného. Pokud tedy nevezmeme vážně Ježíšův příklad, když pověděl: „Říkám vám však pravdu: Prospěje vám, abych odešel.“ To měl nějakých třicet let a byl Mesiáš!

Obsah rubriky nemusí vyjadřovat názor redakční rady.

KNIHA O NEBI, PEKLE A OSUDU KAŽDÉHO ČLOVĚKA

text DANIEL KVASNIČKA foto ARCHIV

Rob Bell:
Láska vítězí
Biblion, 2020

Když jsem v polovině října dostal k nahlédnutí PDF soubor s textem knihy, rozrušila mne především její forma, která provokovala opakovanou sumarizaci a stupňováním tlaku argumentů. Nesedla mi ani sazba, která vůbec nešetří papír a nechce být krásná. Po vydání titulu zahořela pod knihou církevní půda a autor, překladatelé i nakladatelství se v hodnoceních expertů ocitli na pomezí křesťanské víry. Recenzní výtisk mám také polepen papírky a poškrtnán zvýrazňovači, ale nemělo by zapadnout, že autor – a neméně i překladatel – vystihli otázky, kterými se ptají moji přátelé – rouhači. To jsou lidé, kteří Bohu a církvi nic nedají zadarmo. A církev má především naslouchat, a pak se ještě ptát. Nemá upjaté startovat s řešeními, při kterých usínají tazatelé a rouhači, zatímco se dávní přátelé a kolegové rozhádali při sepisování bezchybných stanovisek.

Kniha favorizuje moc lásky. A není to levná láska. Mluví uctivě o Pánu Ježíši Kristu a nechává mu prostor, aby byl ještě mocnější, než si dovedeme představit. Kniha je dobrým materiálem k rozhovoru o tom, co v ní není. Na obálce má čerta, ale začne o nebi. Naše nebe je od původního slova „nefos“, jenže to jsou oblaka, mlha, prach a čmoud, a my ten výraz používáme pro nebe. Nový zákon má v původním jazyce jiné slovo pro nebe – „ouranos“ je nejspíš z „ouros“ (limit, hranice) a „nos“ (mysl). Kniha otevírá horizonty naší mysli, našeho světa i věčnosti. Stahuje tak do biblického myšlení obrazy Lewisovy a Tolkienovy i jejich pohádkově vypsané horizonty.

Kniha mluví básnickým jazykem, přestože se chová jako poznámky k prezentaci při přednášce. Přes náročnou atmosféru pod pódium je její skladba lehká. Nebe voní rozmačkanými borůvkami a rosa je na stéblech trávy. Nárok knihy je nezanedbatelně jasný: Pokud člověk vzdá myšlenku, že by nebe mohlo být alespoň trochu tady mezi námi, riskuje možnost jakéhokoliv nebe kdykoliv a kdekoliv později. Pokud čtenář nepřijme možnost, že poměry v našem světě mohou být a často jsou doslova pekelné, bude se bát barvotiskového pekla po smrti a proti pecku na světě nehne prstem. Zůstanou mu žvásty o pravověří, které poslouchají jen ti, kteří jej chtějí ukřičet. Takovému člověku, obávám se, by bylo možná i peklo k přežití. A to je ta nejhrůznější skutečnost.

Původně jsem si říkal, že v našem prostředí nesálá půda horkem jako v Kalifornii. Nejsou tu až na výjimky násilníci, kteří tvrdí: „Věř, nebo shoř!“ Nicméně jsem se přepočítal. Probíhající diskuze ukazuje, že je stále dost těch, kteří strašením chtějí přivést druhé ke spasení. Proto je kniha výzvou k přemýšlení o existenci církve, která musí začít myslet jinak než dosud. Strašit můžeme své děti a slabší existence (ostatní utečou). Tím ale přebíráme odpovědnost za to, co z těchto lidí bude, neseme odpovědnost za jejich neko-nečnou nejistotu. Oni tomu sice říkají jistota spasení, ale zároveň se neustále nejistě ohledávají, zda jsou vůbec spaseni.

Já s knihou věřím tomu, že láska vítězí. ■

Požehnaní, pokoj a radost v Duchu svatém **Kniha**

Tomáš Korčák:
Uzdravující
vděčnost
Juda, 2018

Málokterý kazatel, lékař nebo psychoterapeut není přesvědčen, že dobrá mysl působí dobrou kondici ducha, duše i těla. A stejně jako kazatel nebo psychoterapeut si často uvědomujeme, že není kde brát, když vyschla studnice vody živé. Kniha Tomáše Korčáka *Uzdravující vděčnost*, která z Vydavatelství Juda přišla do tohoto světa v roce 2018, dává srozumitelný a naléhavý podnět k hledání živé vody těm, kteří po ní upřímně touží.

Uzdravující vděčnost odpovídá na otázky upřímně věřících, kteří jsou však zklamaní vlastním životem, rodinou a zraňujícími neúspěchy v důsledku nesprávného pochopení křesťanské prosperity, duševních zážitků nebo zjevení či proroctví bez korektního rozsouzení. *Uzdravující vděčnost* může spolu s autorem prožít každý, kdo je frustrovaný z nenaplněných modliteb, neuzdravených nemocí, selhávajících dětí nebo nespravedlivě profitujících svévolníků.

Od první stránky, vlastně už od předmluvy jsem se nechala nést na vlnách precizních a dotažených překladů Božího slova, které má moc oddělit kost od morku, pokřivené smýšlení od zdravého, má moc přinést naději, pravdu a snad i způsob, jak se vrátit k vášnivě emoci první lásky bez toho, že by čtenář podlehl laciné psychologické masáži. Oceňuji i kultivovanou češtinu, která je nejen užasným výkladovým nástrojem, ale i prostým a vzácným potěšením.

Díky, Tomáši, za vskutku apoštolské a požehnané ovoce, byť jistě vyšlechtěné krví, potem a slzami. **JAROSLAVA NOVOTNÁ ■**

Žena katolickým knězem **Kniha**

Zdeněk Jančařík:
Ty jsi kněz navěky.
Rozhovor
s Ludmilou Javorovou
Portál, 2020

Na českém knižním trhu se před nedávnem objevila kniha s titulem *Ty jsi kněz navěky* a podtitulem *Rozhovor s Ludmilou Javorovou*. Narazila jsem na ni v různých periodikách několikrát, takže jsem si nakonec všimla, o čem vlastně je. Kupodivu totiž není svědectvím Ludmily Javorové o nějakém mimořádném služebníkově, který přes mnohé překážky a utrpení své kněžství nezradil a neopustil. Je to příběh ženy, samotné paní Javorové, která byla vysvěcena za kněze. Její svěcení se odehrálo v podzemní církvi, která u nás fungovala v době komunismu.

Podzemní církev vznikla jako reakce na komunistický útlak a omezení možností církevního života. Omezená možnost oficiálně povolávat do služby vhodné kandidáty vyústila v tajné svěcení. Jedním z řádně ustanovených biskupů byl Felix Maria Davídek, který pro tajnou církev světil muže svobodné a ženaté, a dokonce i několik žen, z nichž pouze jedna – paní Javorová – svou službu přijala jako úkol od Pána Boha, který považuje za závazný až do své smrti.

Kniha je jejím autentickým svědectvím o vyrovnávání se s něčím, co nemá v rámci katolické církve obdoby, a čtenářům poskytne neobvyklý pohled do paralelní církevní reality. **JANA MATULÍKOVÁ ■**

Rembrandt: Portrét člověka

BRONISLAV MATULÍK

Největší Rembrandtova výstava

v Česku! Koná se v pražském paláci Kinských na Staroměstském náměstí. Ukazuje průřez tvorbou holandského malíře, jednoho z nejvýznamnějších představitelů baroka a zlatého věku holandského malířství. Vidět můžete jeho první grafiku, kterou vytvořil, i malby z období, kdy se stal vyhledávaným portrétistou. Taková expozice se u nás už patrně nezopakuje. Je možné ji navštívit do 31. ledna 2021, pokud budou epidemiologická opatření v naší zemi první měsíc roku příznivá.

Výstava Rembrandt: Portrét člověka se měla otevřít už letos v dubnu 2020, ale pandemie plány Národní galerie zhatila. Následovaly měsíce vyjednávání, aby se malby dostaly do Prahy v jiném termínu. Součástí expozice je i interaktivní sál inspirovaný Rembrandtovým ateliérem plným věcí, které malíř zobrazoval ve svých dílech.

Rembrandtova výstava je výjimečná hlavně kvůli tomu, že většina vystavených děl pochází ze zahraničních sbírek a muzeí. Národní galerie nemohla čerpat exponáty z vlastních depozitářů, protože se v Česku nachází jen jediná malba holandského umělce. Je jí portrét Učenec ve studovně z roku 1634 zachycující neznámého muže, který se stal i ústředním exponátem pražské výstavy.

Odemčené dveře

„Nikdy jsem si nemyslel, že během jednoho týdne ztratím úplně vše, co jsem léta budoval. Ráno jsem se modlil, aby to byl pouze zlý sen, ze kterého se probudím.“ S těmito slovy přišel do kanceláře pan Jindřich. Působil klidně, mluvil tichým hlasem a neustále mi hleděl do očí. Zeptal se: „Má smysl začínat znovu? Bude mi padesát pět let a vše, co mi zbylo, mám ve staré dodávce. Tu mi exekutor nevzal.“

Posadila jsem se naproti němu a v duchu jsem prosila, aby Hospodin přišel do té bolestivé chvíle. Pan Jindřich se rozplakal a na jeho velké a upracované ruce padaly slzy. Podala jsem mu kapesník a zeptala se:

a je špatná matka. Hádali jsme se už denně a já jí v jedné hádce řekl, ať táhne pryč, že jí nic nepatří a že je podřadná bytost.

Za týden jsem odjel na služební cestu – koupil jsem dárky pro děti a pro svoji ženu nový prsten, abychom mohli obnovit náš manželský slib v kostele. Tak moc jsem se jí chtěl omluvit za své chování. Přijel jsem domů, v předsíni bylo zvláštní prázdno, všude panovalo ticho. Jak jsem stoupal do vyšších pater, začalo mi docházet, co se to vlastně stalo. Manželka si vzala všechny své věci, sbalila věci dětí a odešla. Na stole zůstal list papíru a na něm byl vzkaz: „Milovala jsem tě a věřila ti. Uvázal jsi mě ale provazem ke zdi. Musím odejít, abych se jednou mohla vrátit. Nemohu dýchat.“

ZE TMY K NADEŽJI

Příběhy ztracených existencí

„Chcete mi říci, co se stalo? Mohu udělat něco, abyste se cítil lépe?“

Jindřich si utřel slzy, zhluboka se nadechl a začal vyprávět o své životní cestě:

„Strašně se stydím. Pyšně jsem si myslel, že mám svůj život a všechny vztahy v něm pouze ve svých rukou. Že se nemůže stát nic špatného, a pokud přece, tak zasáhnu a vyřeším to. Jenže já ty problémy neviděl. Považoval jsem za zásadní koupit novou a větší lednici, pořídít dětem hračky, které zrovna ukazovaly v televizi a jejich spolužáci je ještě neměli, a chtěl jsem mít nejlepší auto ve vesnici. Náš dům po rodičích jsme kompletně zrekonstruovali, manželce jsem koupil vysněného koně, děti měly soukromé hřiště na zahradě a ve sklepě byl honosný bazén. Podnikal jsem ve firmě po otci a opravdu se mi dařilo. Dovolená, další nové auto, soukromé hodiny tance a hokeje pro naše děti. Chtěl jsem další dítě. Děti už dorostly, nejmladší měl 13 let. Ta představa,

Pil jsem, chodil za prostitutkami a z našeho domu se stala tři podlaží špíny a zápachu.

že pyšně tisknu v náručí novorozeně, vezu ho domů, mi nedala spát. Možná jsme tak chtěl utéct před časem, který ubíhal a připomínal mi, že na zemi nic netrvá věčně.

Žena měla problémy se srážlivostí krve. Několikrát jí operovali křečové žíly a v těhotenství hodně zkusila. Bála se dalších komplikací a chtěla zůstat zdravá pro své děti. Donutil jsem ji otěhotnět. Celé těhotenství se bála, v noci chodila plakat do koupelny a náš vztah odumíral. Syn se narodil zdravý, manželka si musela několik měsíců aplikovat injekce s látkou na ředění krve. Její zdravotní stav se rapidně zhoršil. Vyčítal jsem jí, že syna dostatečně nemiluje

Byl jsem vzteky bez sebe. Následující rok jsem pil, chodil za prostitutkami a z našeho útulného domu se stala tři podlaží špíny a zatuchlého zápachu. Už to nebyl domov. Firmu jsem částečně prodal a můj společník nás dovedl k bankrotu. Koně koupili na sousední farmě. On se každý večer vrátil k nám a já to pochopil – uvázal jsem ženu na krátký provaz.

A to je důvod, proč jsem zde. Pomůžete mi? Potřebuji cítit odpuštění, potřebuji se vrátit domů. Víte, já jsem nikdy nezamykal potě, co odešla. Doufal jsem, že se vrátí zpět.“

Pan Jindřich se vrátil „domů“. Znovuobjevil víru, splatil dluhy, usmínil se sám se sebou i s druhými. Po roce se ze sociálního bytu odstěhoval a poslal mi e-mail s fotografií, na které stál opět se svojí ženou, dětmi, vnukem a v zadu za nimi se na velké louce pásli dva koně. ■

PAVLÍNA BRĚNOVÁ

vedoucí pobočky Naděje, Česká Třebová

Vyluštěte tajenku a vyhraje knihu

Tajenku zašlete do 20. 1. 2021 na adresu krizovka@cb.cz.

Vylosovaný výherce získává knihu **Ty jsi kněz navěky** od autora **Zdeňka Jančaříka**. Výhru věnuje vydavatel.

POMŮČKA: AKAN, DAT OKI VOLHYN	KLADNÁ ELEKTRODA	1. DÍL TAJENKY	ŠKOLIT	OBRUBA	V POŘÁDKU	SOUČÁST KOUPELNY	MOHAME- DŮV RÁDCE	KOŘISTITI	UZLÍK V LÁTCE	NÁZEV ŘECKÉHO PÍSMENE	ŽLUTÉ BARVIVO	3. DÍL TAJENKY	KILOGRAMY	JAPONSKÝ NÁRODNÍ PARK
ZNEPLAT- NIT									UZLÍK V LÁTCE					
NÁHLÉ ZVOLÁNÍ														
OBILÍ SETÉ NA PODZIM					NADZEMNÍ ČÁSTI BYLIN					BULHARSKÉ POHOŘÍ				
VRSTVA DRUHOHOR				KOLČAVA							MUŽSKÉ JMÉNO			
				KOVOVÝ PRVEK							SÁNÍM UBÍRAT			
KTERÝŽTO			PŘEDLOŽKA						OBYVATEL DOMAŽ- LICKA				DOUŠEK	NÁZEV ŘECKÉHO PÍSMENE
	JMÉNO KISCHE		AMERICKÝ HEREC						OPUHLÉ					
	SMYČKA													
OCHABNUTÍ (podle Heyduka)										EVROPAN				
										SPINKAT				
DVOU- KOLÁK					ANGLICKÝ SOUHLAS					PORCE				
										PRACÍ PŘÍPRAVEK				
CHYBY						INICIÁLY BÁSNÍKA NEUMAN- NA	ŠPERK	PIJAVÁ					DRUH PILY	VRSTVA TŘETIHOR
	SLEZSKÉ MĚSTO	SMUTEK												
		VOJENSKÝ KNĚZ							MORAVSKÉ MĚSTO					
									VÝPRAVNÁ BAŠEN					
JAPONSKÉ SOU- OSTROVÍ				SETRÁST								PÁDOVÁ OTÁZKA		
				SLADKO- VODNÍ RYBA								RÁMOVÁ PILA		
ÚŘEDNÍ ZNAČKA JAKOSTI					PŘÍBUZNÝ PAPEŽE						RMUT			
					LOTÝŠSKÉ PLATIDLO						ANGLICKÝ ZÁPOR			
JUPITERŮV MĚSÍC						LATINSKÝ ZÁPOR				NAŠE CYKLO- KROSAŘKA				
						NÁZEV ZN. DRASLIKU				ZN. RADIA				
2. DÍL TAJENKY														
VRAŽEDNÝ ÚTOK NA VÝ- ZNAMNOU OSOBNOST								NÁZEV SPORTOV- NÍCH JEDNOT						

Tajenka z čísla 12/2020: Náš zármutek se promění v radost.

Knihu Šírel a děti z Jeruzaléma vyhrává **Pavel Láznovský**. Připravil Dušan Karkuš.

JAZYK

text DAVID NOVÁK

Myslím, že jedním z údů našeho těla, před kterým Pán Bůh ve svém slově nejvíce varuje, je jazyk a jeho používání. Jinými slovy to popsal německý filozof L. Feuchtwanger: „Člověku je třeba dvou let, aby se naučil mluvit, a šedesáti let, aby se naučil držet jazyk za zuby.“

Stále více si uvědomuji jeho pozitivní, ale zároveň i ničivou sílu. Jazyk totiž vykresluje to, kým jsme. Slyšíme-li o sobě, že jsme tlustí, hubení, pyšní, hloupí, pak tak sami sebe s největší pravděpodobností takto budeme vnímat. A platí to i opačně.

Slova mají moc a někdy tuto realitu bereme na lehkou váhu, anebo to naopak dobře víme, a proto jazyk používáme jako kladivo. Když nikoho nemůžeme „sejmout“ skutečným kladivem, použijeme alespoň jazyk.

SLOVA MAJÍ MOC A NĚKDY TUTO REALITU BEREME NA LEHKOU VÁHU.

Problém je, že hříchy jazyka bývají v našich společnostech trpěny. Představte si, že by na bohoslužby někdo nepřišel, ale dovrávoral se, protože by byl opilý. Asi bychom vyjádřili nesouhlas s jeho chováním. A nyní si představte, že se s vámi dá někdo do řeči o jiném bratru či sestře a neřekne vám o nich nic hezkého. Většinou dotyčného nezarazíme.

K opilství či dalším věcem jsme nesmlouvaví mnohem více než k pomluvám nebo zraňujícím slovům. Nechci srovnávat, co je horší. Chci jen napsat, že ke špatnému používání jazyka jsme na rozdíl od jiných hříchů někdy hodně „velkorysí“. Jenže jeho špatné používání je stejně a někdy i více

DAVID NOVÁK
kazatel, předseda
Rady CB

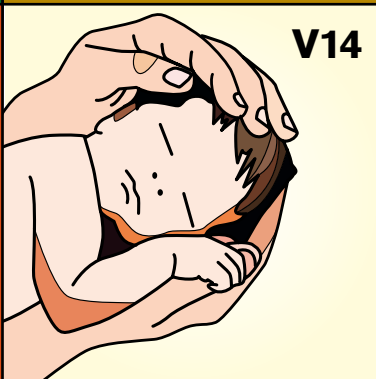
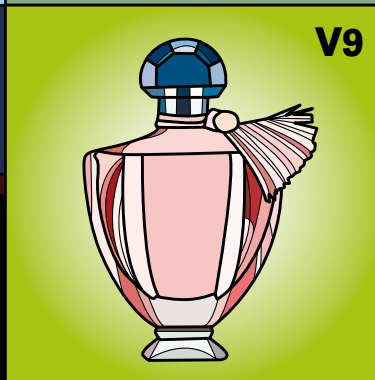
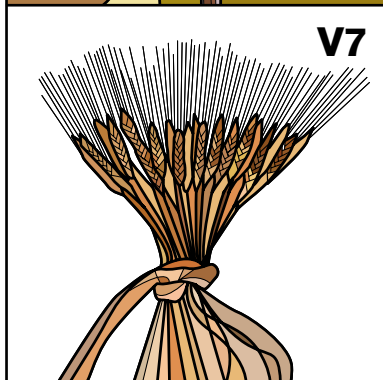
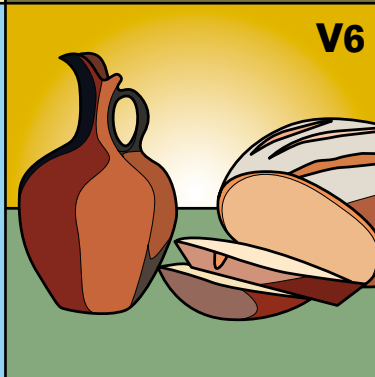
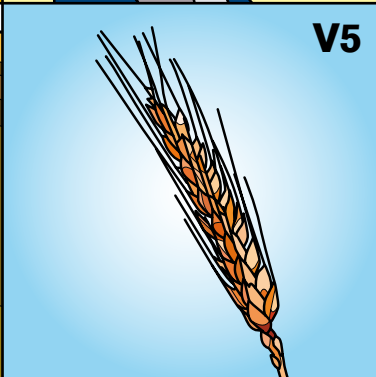
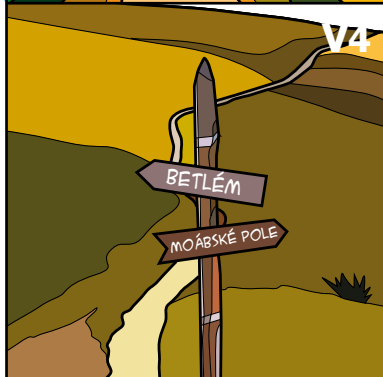
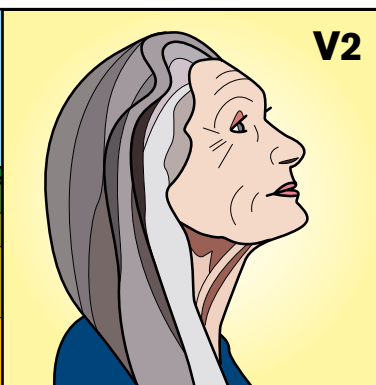
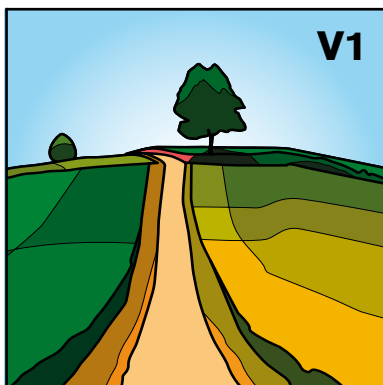
devastující. Jakub to shrnuje slovy: „Je to svět zla mezi našimi údy.“

V minulých letech jsem se zabýval otázkou duchovní obnovy sborů. Jedná se o zajímavý projekt, který se mimo jiné pomocí několika ukazatelů snaží postihnout, jak je sbor zdravý a kde potřebuje pomoc. Jedna z oblastí, kterou bych mezi ukazatele zdravého sboru přidal, je „kultura jazyka“. Pokud jsou totiž ve sboru tolerovány pomluvy, tvrdá slova, odsuzování atd., pak se obávám, že je takové společenství odsouzené k postupnému umírání. Je to podobné jako chtít vypěstovat zdravou květinu v kontaminované půdě.

Co se vlastně v takto kontaminovaném sboru děje? Ztrácí se spontaneita, odvaha, radost, otevřenost a chuť ke službě. Převládá strach a nejistota. Oproti tomu tam, kde je slyšet povzbuzení, slova o naději, kde chyba neznamená zdrcující kritiku, se dýchá a slouží úplně jinak.

Protože Písmo bere jazyk vážně, je třeba, abychom jeho sílu nepodceňovali ani my. Jedním ze způsobů je nastavení kultury používání jazyka, což konkrétně znamená, že se zdržuji pomluv, že nehodnotím motivy druhých, že se učím bolestivé věci řešit tvář v tvář, že dokážu udržet tajemství a ty, kdo s jazykem nakládají špatně, zarazit. Když se mi stane, že selžu, pak se umím omluvit. A dokážu také odpustit a nepřipomínat.

Jak jsem psal, pokud ve sboru (ale i v rodině a vlastně v jakémkoli společenství) neovládáme jazyk, v podstatě není moc šance se posouvat nikam dál. Stejně ale platí i opačně. Tam, kde se dobře mluví, tam je potenciál k dobrým věcem. Proto berme jazyk vážně a učme sebe i druhé, aby se stával, řečeno s Jakubem, zřídlem života, nikoli smrti – aby se stával požehnáním...

V minulém čísle:
ŠALOMOUN

Tištěné pexeso na tuhém papíru lze objednat na brana@cb.cz za cenu 30 Kč za kus. Objednaná pexesa zasíláme na sbory s výtiskem dalšího čísla časopisu Brána.

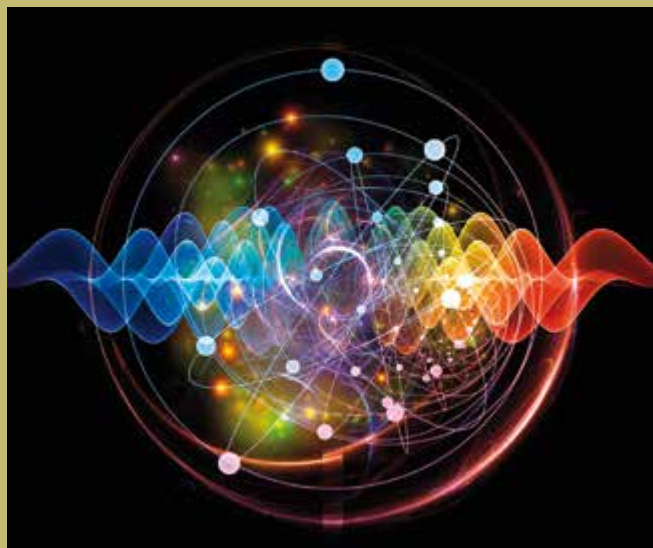
SOUTĚŽTE O BIBLICKÉ PEXESO!

Podle obrázků urči, která biblická postava bude na posledním pexesu, a odpověď zašli na krizovka@cb.cz do 20. 1. 2021. Deset vylosovaných dostane výtiské pexeso. Po vylosování výherců můžete s novou sadou obrázků hrát pexeso on-line na www.brana.cb.cz.

Bůh vyvýšil člověka nad všechno ostatní stvoření a vybavil nás rozumem, abychom stvoření okolo sebe poznávali. Od stvoření nás provází touha po poznání a moudrosti. (např. Pí 18,15) Když máme pocit, že bychom měli porozumět všemu, nebo „alespoň“ nejobecnějšímu principu určitého oboru, kolikrát nás srazí na zem nějaká nezodpovězená otázka nebo nevysvětlená teorie. A v tu chvíli je dobré přiznat si, že poznání není jen pro naše obohacení, ale k tomu, abychom více poznali Boží velikost. (Ř 1,18–20)

Fyzika se snaží objevovat a popisovat zákonitosti, kterými se řídí hmotný svět – jeho součásti, tělesa, částice, jejich pohyb, tvar, tepelné a mnohé další vlastnosti. Jenže po staletích zkoumání a objevování lidé zjistili, že se jim nedaří veškeré oblasti popsat univerzálními, nerozpornými zákony. Je to, jako bychom se pohybovali mezi dvěma

Pozorováním a měřením ovlivňujeme svět částic

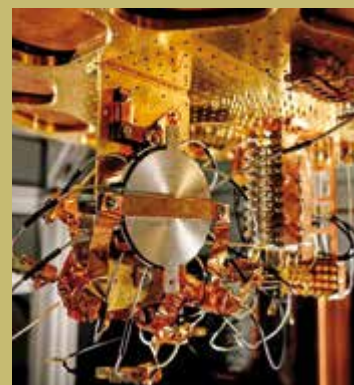
NEKONEČNO V KAŽDÉM ATOMU

nekonečny. Poměrně srozumitelné zákony platí v rozměru „lidském a pozemském“, který máme na dosah ruky nebo na dosah poměrně nekomplikovaných přístrojů. Jakmile se však vydáme do rozměrů „nekonečně velkých“ nebo „nekonečně malých“, dosavadní poznatky nám přestávají stačit – vlastnosti hmoty, energie, času a prostoru se vyvíjejí našim běžným zkušenostem.

Fyzika, kterou známe ze školních lavic, funguje celkem bezproblémově do úrovně atomů. Když si ovšem atomy rozdělíme na menší elementární částice, začne pokulhávat. Někteří si možná vzpomenou na schematický náčrt atomu, v němž okolo jádra obíhají elektrony po oběžných drahách čili orbitalech. To je ovšem už zastaralá představa. V podrobnějších učebnicích najdeme elektronové orbitály zobrazené jen jako mnohem neurčitější oblaka, v nichž se elektrony pohybují. Současné poznání kvantové fyziky však upravuje i tuto představu a doplňuje, že se v těchto oblacích elektrony vyskytují s nějakou pravděpodobností, která se však nerovná jistotě. Pokusy ukazují, že se elektrony zrovna tak s jinou měrou pravděpodobnosti mohou objevit i jinde, že se mohou „protunelovat“ skrze energetickou bariéru, kterou by podle představ klasické fyziky neměly překonat. Jako by uměly procházet zdí.

Poznatky z kvantové fyziky však zároveň doprovází pochybnosti, jestli jsou skutečné vlastnosti a chování částic a vln vůbec pozorovatelné. Jestliže se totiž fyzikové snaží zachytit křehké děje na částicích menších než tisícina tloušťky lidského vlasu, pak už samotné měření nebo pozorování představuje interakce čili „doteky“, které jsou schopny ovlivnit vlastnosti pozorovaných částic. Jako bychom chtěli pozorovat prchavý záblesk světla, který můžeme zkusit odlesknout ze svých vlastních očí, a přitom jiný pozorovací aparát nemáme k dispozici.

Takové „neuchopitelné nekonečno“ se ovšem skrývá v každé částici hmoty okolo nás. Některé kvantové jevy našly využití například v elektronice, přesto si fyzikové stále uvědomují omezenost lidského poznání. Pro nás křesťany je to výzva k tomu, abychom ve viditelném stvoření přemýšleli nad neviditelným Božím dílem.

KVANTOVÁ FYZIKA
Kvantové počítače jsou složité stroje, které mohou díky zákonům kvantové fyziky zkoumat možná řešení zadané úlohy nikoliv jedno po druhém, ale současně.